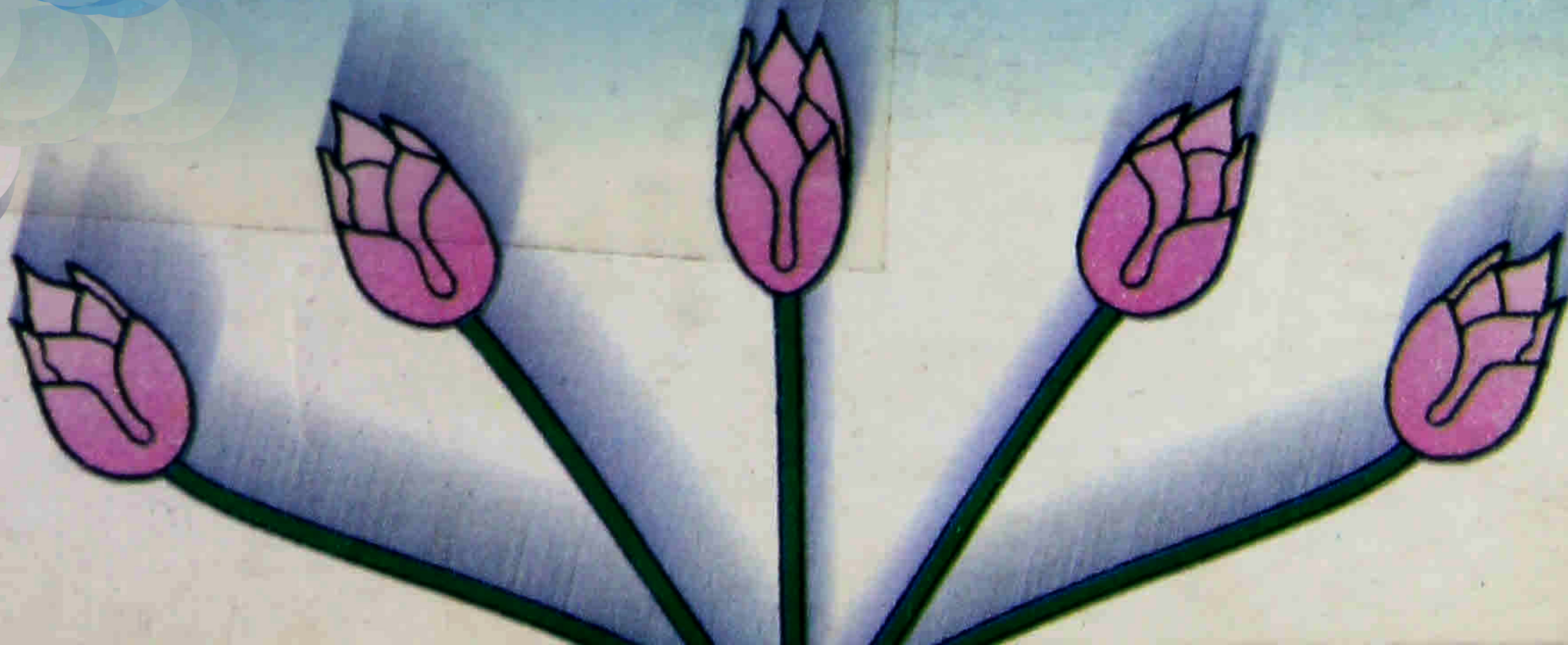

စွန့်လွှတ်ခြင်း
ဦးရွှေအောင်

၂၃၃၆၅

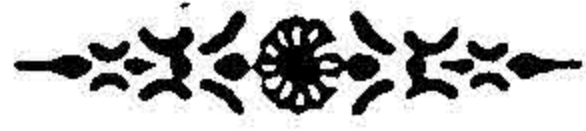
ဝိသုဒ္ဓိကျမ်း

ဦးရွှေအောင်

သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်းမှ ထုတ်နုတ်ရိုက်နှိပ်သည်။

အမှာစာ

ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလဆန်းပိုင်း၊ နေရောင်ပြင်းသော နေ့ရက် တစ်ရက်တွင် “သင့်ဘဝ” ၏ နာယကကြီး ဦးလေးကြီး ဦးတင်မောင်သည် မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ဦးလေးကြီးသည် သတင်းတစ်ခုကို သယ်ဆောင်လာ၏။

“ထူးလည်းထူး၊ ကောင်းလည်းကောင်းတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ် ထွက်လိမ့်မယ်ဗျ။ ဆရာဦးရွှေအောင်ရေးတာ။ စာအုပ်နာမည် က “ဗုဒ္ဓ လောကသားတို့၏ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ကိုယ်ကျင့် ဗုဒ္ဓဝင်” တဲ့၊ စာအုပ်ဖြစ်အောင်စီစဉ်တာက သခင်ထိန်ဝင်း”

သခင်ထိန်ဝင်းဟူသောအမည်ကို မရင်းနှီးလှပါ။ ဆရာ ဦးရွှေအောင်၏ ဆောင်းပါးများကိုမူ မဂ္ဂဇင်းများ၌ နှစ်သက်စွာ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်ဖြစ်ရာ ယခုစာအုပ်မှာ မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးများကို စုစည်းထုတ်ဝေခြင်းပင်ဖြစ်မည်ဟု အထင်ရောက်မိပါသည်။

“မဟုတ်ဘူးဗျ၊ အခု စာအုပ်က ဗုဒ္ဓဝင်စာအုပ်၊ ကိုယ်ကျင့် ဗုဒ္ဓဝင်တဲ့၊ စိတ်ဝင်စားတယ်ဆိုရင် သခင်ထိန်ဝင်းဆီက စာအုပ် ယူ ပေးမယ်”

ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်ဆိုကတည်းက ဗုဒ္ဓဝင်ကို ရှုထောင့် တစ်မျိုးက ချဉ်းကပ်တင်ပြထားကြောင်း သိသာနေ၏။ ထို

ရှုထောင့်ဖြင့် ဆရာဦးရွှေအောင်က ရေးသည်ဆိုတော့ စိတ်
မဝင်စားဘဲ နေနိုင်ပါ့မလား။ ဦးလေးကြီးအား စာအုပ်နှစ်အုပ်
မှာလိုက်ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် စာအုပ်ရောက်လာ၏။
အဝါရောင်လွမ်းသော ခံငြားထည်ဝါသည့် စာအုပ်ကြီးဖြစ်ချေ
သည်။ စာမျက်နှာ ၄၀၀ ကျော်။ အတွင်းစက္ကူက ကျွန်တော်
တို့ မဂ္ဂဇင်းသမားများ အနားပင် မသိနိုင်သည့် စက္ကူချောမျိုး။
စာအုပ်မှာ မြင်ရုံနှင့်ပင် ဝယ်ချင်စရာကောင်းလှပြီ။

သင်္ကြန်နေ့ရက်များကို ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်ဖြင့် ကျော်ဖြတ်
ခဲ့ပါသည်။ လမ်းမပေါ်၌ “တူးပို့”သံ ညံ့နေစဉ် ကျွန်တော်
ဖတ်နေသည့် အဝါရောင်စာအုပ်ကြီးက “အနစ်နာခံကြ”
“ကိုယ်ကျိုးစွန့်ကြ” “ဗုဒ္ဓကိုအတုယူကြ” ဟု မြည်ဟည်းနေလေ
သည်။

စာအုပ်ဖြစ်မြောက်အောင် အားထုတ်ခဲ့သူ သခင်ထိန်ဝင်း
၏ “ပန်ကြားလွှာ” ကို ဖတ်ရသည့်အခါ သူ၏စိတ်သတ္တိကို
လျှပ်ပြက်သလို မြင်လိုက်ရပြီး တစ်ခဏချင်း ရင်းနှီးသွားတော့
သည်။ သခင်ထိန်ဝင်းသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။

ဆရာဦးရွှေအောင်၏ ရေးပုံရေးနည်းကလည်း အံ့ဩ
ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်း၏။ ဆရာရေးဟန်မှာ တစ်စုံတစ်ရာကို
စုပ်ယူပြီး သူ့အတိုင်းကြီးပြန်ထွက်လာပုံမျိုးမဟုတ်။ ကျေညက်
အောင်လုပ်ပြီးမှ ကိုယ်ပိုင်အဖြစ် စိမ့်ထွက်လာပုံမျိုးဖြစ်၏။
ဆရာ၏ တိကျသော ပြတ်သားသောအမြင်၊ “အား” ပါသော

စကားလုံးများ၊ သေချာမှုဖြင့် ဒင်ဒင်မြင်နေသည့် ဝါကျများ၊
ကိုယ်ခံအားကောင်းသော စကားပြေ၏ အရသာ။

ဖတ်ပြီးသည်နှင့် ဆရာဦးအောင်သင်းပြောဖူးသော စကား
တစ်ခွန်းကို သတိရလိုက်မိသည်။ “ဦးရွှေအောင်ဟာ တစ်ခေတ်
တစ်ယောက် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး” တဲ့။

ထို့ကြောင့် ယခုလ “အထူးကဏ္ဍ” တွင် “ဗုဒ္ဓ-
လောကသားတို့၏ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင် ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်”
စာအုပ်၏ အခန်း ၂ “ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခြင်း”
အခန်းမှ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကြောင်းအရာများကို ထုတ်နုတ်
ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

အရသာခံကြည့်ကြစေချင်ပါသည်။

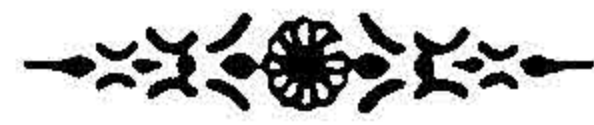
ထို့ပြင်လည်း ဆရာဦးရွှေအောင်၊ သခင်ထိန်ဝင်းတို့နှင့်
စကားဝိုင်းဖွဲ့ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစကားဝိုင်းတွင် ပြောဖြစ်ခဲ့
ကြသည့် ထိုစာအုပ်အကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓစာပေအကြောင်း
တို့ကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သင့်ဘဝစာတည်းအဖွဲ့

ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခြင်း

[ဗုဒ္ဓလောကသားတို့၏ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင် (ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်) စာအုပ်
အခန်း ၂ မှ ကောက်နှုတ်ဖော်ပြသည်]

ပါရမီ

ပါရမီဟူသည် ပါဠိဝေါဟာရဖြစ်၏။ မြန်မာပြန်အနက်
အကျဉ်းမှာ “မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ငန်း” ဟူ၍ ဖြစ်၏။
သို့ဖြစ်လျှင် ရှေးဦးစွာ မြင့်မြတ်သူများကို သိဖို့လို၏။ မြင့်မြတ်
သူများ” ဟူသည်မှာ ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာနမထားဘဲ သူတစ်ပါး
ကောင်းကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဖို့ကို
လည်းကောင်း ရည်မှန်း၍ ပြုတတ်သူများပင်ဖြစ်၏။ ထိုသူများ၏
စည်းစိမ်ဥစ္စာ အတွက်ဖြစ်စေ၊ ရာထူးဂုဏ်သိန်အတွက်ဖြစ်စေ၊
ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ အများအထင်ကြီးခံရမှု
အတွက်ဖြစ်စေ လောကကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးမချဘဲ မိမိ
ဘဝကိုသာ လောကအတွက် အသုံးချခဲ့သူများဖြစ်ကြ၏။ မိမိ
ဘဝကို လောကအတွက် “စတေး” သူများဖြစ်ကြ၏။

ထိုသူများတွင် ဂေါတမဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ
မင်းသားသည် စံပြုဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမြင့်မြတ်သူများ၏
လုပ်ငန်းများကို “ပါရမီ” ဟူ၍ ဆိုရခြင်းဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်
သူများ၏ လုပ်ငန်းများသည် လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် အမျိုးမျိုး

ရရှိနိုင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် လုပ်ငန်းသဘာဝအားဖြင့်မူ ၁၀ မျိုးသာ ရှိ၏။ ယင်း ၁၀ မျိုးတို့ကို ဤသို့ ခွဲခြားနိုင်၏။

ပါရမီ ၁၀ ပါး

- (၁) စွန့်လွှတ်ခြင်း - ဒါန၊
- (၂) ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်း - သီလ၊
- (၃) တပ်မက်မှုကင်းခြင်း - နေက္ခမ္မ၊
- (၄) အမှန်အတိုင်းသိခြင်း - ပညာ၊
- (၅) ဇွဲလုံ့လရှိခြင်း - ဝီရိယ၊
- (၆) သည်းခံခြင်း - ခန္တီ၊
- (၇) မှန်ကန်ခြင်း - သစ္စာ၊
- (၈) ခိုင်မာသောဆုံးဖြတ်ချက်ရှိခြင်း - အဓိဋ္ဌာန်၊
- (၉) မေတ္တာထားခြင်း - မေတ္တာ၊
- (၁၀) လျစ်လျူရှုခြင်း - ဥပေက္ခာ)။

ပါရမီမြောက်ခြင်း

အမှားသမုဒ္ဒရာမှ အမှန်ကြည်းကုန်းထက်သို့ရောက်အောင် ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ရန်ကား လွယ်ကူသည့် လုပ်ရပ်မဟုတ်။ ထိုသို့ မဟုတ်ပါဘဲလျက် လုပ်ခဲ့ကြသူများ ရှေးကရှိခဲ့ကြ၏။ ယခုလည်း ရှိကြသည်ပင်ဖြစ်၏။ နောင်လည်း ရှိကြလိမ့်ဦးမည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ရှိကြခြင်းမှာ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအရ ဤသို့ရှိကြသူများကို မြင့်မြတ်သူများဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။

ပဓာနအင်္ဂါနှစ်ရပ်

ပါရမီမြောက်သော ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ချက်ဟုတ်၊မဟုတ် သိနိုင်ရန်အတွက် ပဓာနကျသော အင်္ဂါနှစ်ရပ်ရှိ၏။ ယင်းအင်္ဂါ နှစ်ရပ်မှာ သူတစ်ပါးအပေါ် ကရုဏာရှိခြင်းနှင့် သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် ရည်မှန်းချက်ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထိုအင်္ဂါ နှစ်ရပ်အပေါ် အခြေခံ၍ ဒါနစသော လုပ်ငန်းများကိုလုပ်မှသာ ပါရမီဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်က ပါရမီ မဖြစ်။

ဘဝခရီး၏ တူရုနှစ်ဖက်

“လူ” ဟူသည် မွေးသည်မှ သေသည်အထိ ကံကိုလုပ်ကြ ရ၏။ ထိုကံသည် ကာယကံဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မည်။ ဝစီကံ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်။ မနောကံဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မည်။ ကံကို တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု လုပ်နေကြရသည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ လုပ်ကြရာတွင်လည်း အမြဲတစေ လုပ်နေကြရသည်သာဖြစ်၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း လုပ်နေကြရသည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကံကိုလုပ်ခြင်းကို ဘဝခရီးကိုလျှောက်ခြင်း” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဘဝခရီးကို လျှောက်သည်ဟူ၍ ဆိုကတည်းက ဟူရု နှစ်ဖက်သည် ရှိမြဲဖြစ်လေရာ ထိုတူရုနှစ်ဖက်အနက် တစ်ဖက် ဖက်သို့ မလွဲမသွေ လျှောက်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့လျှောက်ရာ တွင် ပကတိခရီးသည် ရပ်နားသကဲ့သို့ သံသရာခရီးသည်ဖြစ် သော သူတို့သည် အိပ်ပျော်နေချိန်၌သာ ရပ်နားနိုင်၏။ အခြား

သော အချိန်၌ကား ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဘဝခရီးကို လျှောက်
နေ ရသည်သာဖြစ်၏။

ဘဝခရီး၏ တူရုနှစ်ဖက်အနက် တစ်ဖက်သော တူရုကို
ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “အတ္တသင်္ဂဟ” တူရုဟူ၍ ဆိုရ၏။
အခြားတစ်ဖက်သော တူရုကိုမူ “လောကသင်္ဂဟ” တူရု၍
ဆိုရ၏။ “အတ္တသင်္ဂဟ” ဟူသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်
ခြင်းဖြစ်၏။ “လောကသင်္ဂဟ” ဟူသည်မှာ လောကကို ချီး
မြှောက်ခြင်းဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ အတ္တသင်္ဂဟ တူရုအတိုင်း လျှောက်သောသူ
သည် မည်သည့်အလုပ်ကို လုပ်လုပ် ငါကောင်းစားရေးသို့
ဦးတည်၍ လုပ်၏။ ဤနေရာ၌ “ငါ” ဟူသည်မှာ တစ်ဦး
တစ်ယောက်တည်း အနေဖြင့် “ငါ” လည်းရှိ၏။ မိသားစု
အနေဖြင့် “ငါ” လည်းရှိ၏။ အုပ်စုအနေဖြင့် “ငါ” လည်း
ရှိ၏။ အမျိုးသားအနေဖြင့် ငါလည်းရှိ၏။ နိုင်ငံအနေဖြင့်
“ငါ” လည်းရှိ၏။ မိမိဥစ္စာအနေဖြင့် မိမိသိမ်းပိုက်ထားသမျှ
သက်ရှိသက်မဲ့ အရာအားလုံးတို့သည် “ငါ” ပင်ဖြစ်၏။ အမှန်
အားဖြင့် ငါဟူသည် အရေအတွက်သဘောကို မဆောင်၊ အရည်
အချင်းသဘောကိုသာဆောင်၏။

ထို့ကြောင့် “ငါ” အရ မိမိအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်ထားသမျှ
သက်ရှိသက်မဲ့ အရာများအားလုံးကို ယူရခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်
လေရာ အတ္တသင်္ဂဟတူရုအတိုင်း လျှောက်သူဟူသမျှသည်

မိမိသိမ်းပိုက်ထားသော သက်ရှိသက်မဲ့များအတွက်သာ ဆောင်ရွက်သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်များ၌ “ငါ” နှင့်ပတ်သက်၍ ဤသို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည်

ယင်း၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ “ဤဟာသည်သာလျှင် သစ္စာဖြစ်၏။ အခြားဟာ ဟူသမျှသည် အချည်းနှီးသာဖြစ်၏” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဤအဆိုမှာ “ငါ” ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်ပတ်သက်၍ အကျဉ်းဆုံးအဆိုဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအဆိုအရ “ငါသာမှန်တယ်၊ အခြားသူများအားလုံး မမှန်ဘူး” ဟူ၍ ယူလျှင်လည်း အတ္တသင်္ဂဟတူရူပအတိုင်း လျှောက်ရာရောက်၏။ ထိုနည်းအတူ “ငါ့မိသားစုသာ မှန်တယ်” ဟူ၍ ယူလျှင်လည်းကောင်း၊ “ငါ့အုပ်စုသာမှန်တယ်” ဟူ၍ ယူလျှင်လည်းကောင်း၊ “ငါ့နိုင်ငံသာမှန်တယ်” ဟူ၍ ယူလျှင်လည်းကောင်း ထိုအယူအားလုံးတို့သည် “ငါ” ကို စွဲသော အယူချည်းဖြစ်၏။ အတ္တသင်္ဂဟတူရူပသို့လျှောက်ရာ ရောက်သည်ချည်းဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် “ငါ” ကိုစွဲသော အယူမှန်သမျှသည် သူတစ်ဖက်သားကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကန့်သည်ချည်းဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး၏ ကောင်းစားမှုကို မုဒိတာမဖြစ်သည်ချည်းဖြစ်၏။ မုဒိတာမဖြစ်လျှင် မနာလိုခြင်း (ဣဿာ) နှင့် ဝန်တိုခြင်း

(မစ္ဆရိယ) တို့သည် အလိုလိုဖြစ်ကြ၏။ မုဒိတာမဖြစ်ဟူ၍ ဆိုကတည်းက ဗြဟ္မစိုရ်တရားမရှိတော့။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားဟူသည်မှာ အကန့်အသတ်မဲ့ သဘောကိုဆောင်၏။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မစိုရ်တရားကို အပ္ပမညာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သီမာသမ္ဘေဒ ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အပ္ပမညာ ဟူသည်မှာ အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိခြင်းသဘောဖြစ်၏။ သီမာသမ္ဘေဒ ဟူသည်မှာ အပိုင်း အခြားကို ကျော်လွန်ခြင်းသဘောဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါး၏ ကောင်းကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ “ဘယ်သူ့အတွက်တော့ မပါဘူး” ဟူ၍ နှလုံးသွင်းရှိထားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုဆောင်ရွက်ချက်သည် အတ္တသင်္ဂဟတူရူသို့ ဦးတည်၍ ဆောင်ရွက်ရာရောက်၏။

ထို့ကြောင့် အတ္တသင်္ဂဟ တူရူအတိုင်း လျှောက်ကြသူများသည် သူတစ်ဖက်သားကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကန့်သတ်သည်ချည်းဖြစ်၏။ ဟူ၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ သူတစ်ဖက်သားကို ကန့်သတ်ခြင်းမပြုသော ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးသည်သာ ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးမည်ပါ၏။ မြင့်မြတ်သူများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးလည်း မည်ပါ၏။ ဤသည်ကို လောကသင်္ဂဟတူရူသို့ လျှောက်ခြင်းဟူ၍ဆိုရ၏။

လောကသင်္ဂဟ တူရူအတိုင်း လျှောက်သူများသည် ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာနမထားဘဲ သူတစ်ပါး၏ကောင်းကျိုးကို

လည်းကောင်း၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်ဖို့ကိုလည်းကောင်း
ပဓာနထား၍ ဆောင်ရွက်ကြသူများဖြစ်ကြ၏။

အတ္တသင်္ဂဟနှင့် လောကသင်္ဂဟ

မမြင့်မြတ်သူတို့သည် သူတစ်ပါးက မိမိထက် သာသွား
မှာကို စိုးရိမ်၏။ ပူပန်၏။ မနာလိုဖြစ်၏။ ဝန်တို၏။ မြင့်မြတ်
သူတို့ကား သူတစ်ပါး ရှိရင်းစွဲအခြေအနေမှ ရွေ့လျော နိမ့်
ကျသွားမှာကို စိုးရိမ်၏။ ပူပန်၏။ မိမိထက် သာသွားသည်ကို
ကြည်နူး၏။ ဝမ်းမြောက်၏။ ချီးကျူး၏။ အားတက်၏။ ဤသည်
မှာ မြင့်မြတ်သူများနှင့် မမြင့်မြတ်သူများအနေဖြင့် ဘဝခရီးကို
လျှောက်ကြရာ၌ မျက်နှာမူရာ တူရူ ချင်း ခြားနားပုံဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူသာမက သတ္တဝါအားလုံးသည်
ဤတူရူနှစ်ဖက်အနက် တစ်ဖက်ဖက်သို့ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
လျှောက်နေကြသည်ဖြစ်ပါ၏။ ထိုသို့လျှောက်နေကြသော်လည်း
မိမိတို့အနေဖြင့် မည်သည့်တူရူအတိုင်း လျှောက်နေကြသည်ကို
အမှန်အတိုင်းမသိကြ၊ အမှန်အတိုင်းမသိကြသောကြောင့်သာ
မိမိတို့လျှောက်နေကြသော တူရူကို မှန်သောတူရူဟူ၍ထင်မှတ်
နေကြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ထင်မှတ်နေကြသောကြောင့်သာ မမြင့်
မြတ်သူများသည် မိမိတို့အနေဖြင့် အတ္တသင်္ဂဟတူရူအတိုင်း
လျှောက်နေခြင်းဖြစ်ပါလျက် မိမိတို့သည် လောကသင်္ဂဟတူရူ
အတိုင်း လျှောက်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ကြွေးကြော်ကြ၏။

မိမိတို့သည် ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာနထားကာ အမျိုးအကျိုး တည်းဟူသော မျက်နှာဖုံးဖြင့် လုပ်နေခြင်းဖြစ်ပါလျက် အများ ကောင်းစားရေးအတွက် လုပ်နေကြခြင်းဖြစ်၏ ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ၂၄ နာရီလုံးလုံး မအိပ်မနေ လုပ်နေကြခြင်းဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ကြွေးကြော်ကြ၏။ ဤကြွေးကြော်ချက်မျိုးကို “ပပဉ္စ” သိဖြင့် ကြွေးကြော်ခြင်းဟု ဆိုရ၏။ အဂတိလေးပါး ဖြင့် ကြွေးကြော်ခြင်းဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ “ပပဉ္စ” သိဟူသည် မှာ “အတ္တဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်၏။ ဒေသနာတော်၌ ဤသို့ကြွေးကြော် ခြင်းမျိုးကို ဤသို့ဆို၏ -

အနယော နယရူပေန ဗုဒ္ဓိမက္ကမ္မ တိဋ္ဌတိ။

“မှားသောနည်းသည် မိမိ၏ အသိဉာဏ်ကို ကျော်လွှား၍ မှန်သောနည်းအသွင်ဖြင့် ရပ်တည်တတ်၏။”

အမှန်အားဖြင့် မမြင့်မြတ်သော လူများသည် အတ္တသိ အားကြီးလာသောအခါ အမှားကို အမှန်ထင်တတ်ကြ၏။ မကောင်းကို အကောင်းထင်တတ်ကြ၏။ မိတ်ဆွေကို ရန်သူ ထင်တတ်ကြ၏။ ဤသို့ထင်ခြင်းသည် မိမိတို့ ပျက်စီးခြင်း ၏ သင်္ကေတဖြစ်၏။ မိမိတို့ပျက်စီးခြင်း၏ အရိပ်နိမိတ် ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း “ငါမှန်တယ်” ဟူ၍ ဇွတ်အတင်း မိမိ၏ အယူကို ဖက်တွယ်ထားတတ်၏။ ဤသဘောကို “အာဓာ နဂ္ဂါဟီ” ဟူ၍ဆို၏။ အကယ်၍ မှားမှန်းသိနေသည့်တိုင်အောင်

“မထူးတော့ပါဘူးကွာ” ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် မိမိ၏ အယူကို မစွန့်ဘဲ ဇွတ်အတင်း ဆက်လုပ်တတ်၏။ ဤသဘောကို “ဒုပ္ပငိုနိဿဂ္ဂိ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤသည်မှာ မမြင့်မြတ်သူတို့၏ လက္ခဏာဖြစ်၏။ ဤသို့သောသူများကို ကျမ်းဂန်များ၌ “ဒုပ္ပစ” ဟူ၍ဆို၏။ ဒုပ္ပစဟူသော ပါဠိဝေါဟာရ၏ အနက်မှာ “ပြောရ ဆိုရ ခက်သူ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပြောရ ဆိုရ ခက်သူ ဟူသမျှသည် မမြင့်မြတ်သူတို့ဖြစ်၏။

ပါရမီ မခေါ်ထိုက်သောကောင်းမှု

ရှေး၌ဆိုထားသည့်အတိုင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူအရ ပါရမီဟူ သမျှသည် အတ္တပဓာန မဖြစ်ရ။ လောကပဓာနသာဖြစ်ရ၏။ ထို့အပြင် ဝဋ်ချမ်းသာသို့ဦးတည်သော ဝဋ်သီသလည်း မဖြစ်ရ။ ဝဋ်ပုဏ္ဏက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ဦးတည်သော ဝိဝဋ်သီသသာ ဖြစ်ရ၏။ ဤခံယူချက်နှစ်မျိုးပါသော ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးသာ လျှင် ပါရမီအမည်ကိုရသော ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍ မိမိပြုသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုက အတ္တပဓာနသဘော ကို ဆောင်ပါလျက်၊ လောကပဓာန သဘောမျိုးဆောင်သယောင် ပြောဆိုပါက မာယာသဘောမျိုးနှင့် သာဠေယုသဘောမျိုးပါ နောက်ထပ်အကုသိုလ်နှစ်မျိုးထပ်၍ တိုးလေ၏။ ဤနေရာ၌ “မာယာ” ဟူသည်မှာ မိမိ၌ရှိသောအပြစ်ကို မရှိယောင် ဖုံးကွယ် ခြင်း ဖြစ်၏။

“သာဠေယျ” ဟူသည်မှာ မိမိ၌မရှိသောဂုဏ်ကို ရှိသယောင် ဟန်ဆောင်ခြင်းဖြစ်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် အဟုတ်ကို မဟုတ်လုပ်ခြင်းသည် မာယာ၌ အတွင်းဝင်၏။

မဟုတ်ကို အဟုတ်လုပ်ခြင်းသည် သာဠေယျ၌ အတွင်းဝင်၏။

အကယ်၍ အဟုတ်နှင့် မဟုတ်ကို ခွဲခြား၍ မသိသဖြင့် အဟုတ်ကို မဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဟုတ်ကို အဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ရိုးသားစွာ ယုံကြည်ပြီး ပြုမူပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်ကံက ထပ်၍ ဆင့်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း၊ အရှိကိုအရှိအတိုင်း၊ အဖြစ်ကို အဖြစ်အတိုင်း သိမှသာ ယထာဘူတ အသိမည်၏။

အမှားကို အမှန်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အမှန်ကို အမှားဟူ၍လည်းကောင်း လွဲမှားစွာ သိနေလျှင် ထိုအသိသည် “ဝိပရိတဒဿန” မည်၏။ ဝိပရိတ ဒဿန ဟူသည်မှာ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော အမြင်ဖြစ်၏။ ယင်းအမြင်မျိုးကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၌ ထည့်သွင်းအပ်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အမြင်မှာ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသည်မှာ သိစရာများကို မဖောက်မပြန် မှန်မှန်ကန်ကန် မြင်သောအမြင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့် လောကကို

မြင်တတ်ဖို့ဆိုသည်မှာ လွယ်သည်တော့မဟုတ်။ မလွယ်သော်လည်း မြင်အောင်ကြည့်တတ်ရန် အားထုတ်၍ကား ရ၏။

ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ခြင်း

လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဒွါရခြောက်ပါး၌ထင်လာသော အာရုံများကို အာရုံပြု၍ ကံကိုလုပ်ကြရာ၌ ပတ်ဝန်းကျင်ချင်း တူကြစေကာမူ အလုပ်ချင်းကား မတူ။ အလုပ်ချင်းတူ စေကာမူ တူရူချင်း မတူ။ မြင့်မြတ်သူများက လောက၏အကျိုးကို ပဓာနပြု၏။ မိမိ၏အကျိုးကို ပဓာနမပြု။ မမြင့်မြတ်သူများက မိမိ၏အကျိုးကို ပဓာနပြု၏။ လောက၏အကျိုးကို ပဓာနမပြု။

ဤသို့ မိမိ၏အကျိုးကို ပဓာနမပြုဘဲ လောက၏အကျိုးကိုသာ ပဓာနပြုသော်လည်း လောကကို မိမိအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်ခြင်းမရှိ။ လောကကို သိမ်းပိုက်ခြင်းဟူသည်မှာ “ငါ၊ ငါ့တိုင်းပြည်၊ ငါ့လူမျိုး၊ ငါ့ကမ္ဘာ” ဟူ၍ လောကတစ်ခုလုံးအပေါ်၌ ငါ့ကို အထွတ်တင်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ငါနှင့်ဆက်စပ်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ အထွတ်တင်ထားသောအခါ ဆက်စပ်ထားသောအခါ တပ်မက်ခြင်း တဏှာသဘောသည်လည်း ပါဝင်လာ၏။ ဝင့်ဝါခြင်း မာနသဘောသည်လည်း ပါဝင်လာ၏။ “မပျက်စီးနိုင်တော့” ဟူ၍ ခံယူခြင်း ဒိဋ္ဌိသဘောသည်လည်း ပါဝင်လာ၏။ ဤသို့ လောကအပေါ် “ငါ” နှင့်စပ်၍ ငါပါဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လောကအကျိုးကို ပဓာနပြုသည်ဆိုသော်လည်း

တကယ်တမ်းအားဖြင့် လောကအကျိုးကို ပဓာနပြုရာမရောက်။
လောကကို ခုတုံးလုပ်၍ လောကကို မျက်နှာဖုံးလုပ်၍ ငါ့အကျိုး
သာ ပဓာနပြုရာရောက်၏။

ထို့ကြောင့် ဤသို့သော ခံယူချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ချက်
မျိုးကို မြင့်မြတ်သူတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်ဟူ၍ မသတ်မှတ်ခြင်း
ဖြစ်၏။ ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်ဟူ၍ မဆိုခြင်း
ဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သူတို့၏ ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်
ဟူသမျှ၌ ငါပါဝင်နေခြင်းကို လုံးလုံး စွန့်ထားခြင်းသဘော
ရှိ၏။ ယင်းကို “မုတ္တစာဂီ” ဟူ၍ဆို၏။ အမှန်အားဖြင့် ငါဟူသည်
တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ တို့၏ အမည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်သည်ဖြစ်စေ “ငါလုပ်တာ” ဟူ၍
ကာရက သဘောမျိုးပင် မပါဝင်ရလေအောင် သတိသမ္ပဇ်ဖြင့်
လုပ်ကိုင်မှသာ ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးဖြစ်၏။

ငါ မပါဝင်အောင် အားထုတ်ခြင်း

ပါရမီမြောက်ခြင်း၏ ဒုတိယအင်္ဂါအရ “သံသရာမှ
လွတ်ဖို့” ဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းတိုင်း၌ ငါမပါဝင်ရအောင်
အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ငါမပါဝင်ရအောင် အားထုတ်ခြင်းဟူသည်
မှာလည်း၊ သမုဒယသစ္စာထိုက်သော တဏှာကိုသတ်ခြင်းပင်
ဖြစ်၏။ လုပ်ငန်းတိုင်း၌ “ငါ” သေသလောက် ပါရမီမြောက်၏။
“ငါ” နည်းနည်းသေလျှင် နည်းနည်းပါရမီမြောက်၏။ များများ

သေလျှင် များများ ပါရမီမြောက်၏။ အကြွင်းမဲ့သေလျှင် အတိုင်းမသိ ပါရမီမြောက်၏။ အမှန်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသည်မှာ တဏှာသေခြင်း၏ အမည်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ အသက်ရှင်နေစဉ် လောက အတွင်း လက်တွေ့အားဖြင့် နည်းနည်းနိဗ္ဗာန်ရ၏။ နည်းနည်း ချမ်းသာ၏။ တဏှာ များများသေလျှင် များများနိဗ္ဗာန်ရ၏။ များများ ချမ်းသာ၏။ တဏှာ အပြီးသတ်သေလျှင် အပြီးသတ် နိဗ္ဗာန်ရ၏။ အပြီးသတ် ချမ်းသာ၏။ ထို့ကြောင့် သံသရာမှ လွတ်ဖို့ဆိုသည်မှာ တဏှာကို သတ်ဖို့ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာကို လုပ်ငန်းတိုင်း၌ သတ်ခြင်းသည် ပါရမီကိုဖြည့်ခြင်း ဟု ဆိုရ၏။ ပါရမီဖြည့်ခြင်းဟူသမျှသည် မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ငန်းဖြစ်၏။

လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ တကယ်တမ်း သတ္တိရှိဖို့လို၏။ သတ္တိဟူသည်မှာလည်း တဏှာ ကို သေအောင်သတ်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ တဏှာကို နည်းနည်းသေ အောင် သတ်နိုင်လျှင် နည်းနည်းသတ္တိရှိ၏။ များများသေအောင် သတ်နိုင်လျှင် များများ သတ္တိရှိ၏။ အကြွင်းမရှိ သေအောင် သတ်နိုင်လျှင် အတိုင်းမသိ သတ္တိရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက “ကာမတော ဇာယတေ သောကော၊ ကာမတော ဇာယတေ ဘယံ” ဟူ၍ မေ့ပဒ၌ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်၏။ \

စိုးရိမ်ခြင်းနှင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းသည် တဏှာမှ မြစ်ဖျား

ခံလာသော တရားများဖြစ်ကြ၏။ မိမိ၏ဘဝကိုဖြစ်စေ မိမိ၏
ဘဝနှင့်ပတ်သက်သော သက်ရှိသက်မဲ့ စည်းစိမ်ကိုဖြစ်စေ
တပ်မက်သောအခါ ထိုဘဝနှင့် စည်းစိမ်တို့ ယုတ်လျော့ ပျက်စီး
သွားမှာကို စိုးရိမ်ခြင်း သောကသည် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ စိုးရိမ်ခြင်း
ဖြစ်လာလျှင် ကြောက်ရွံ့ခြင်းသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။
ကြောက်ရွံ့ခြင်းဟူသည် သတ္တိမရှိခြင်း၏ အမှတ်လက္ခဏာ
ဖြစ်၏။

ကြောက်ရွံ့ခြင်းသည်လည်း တပ်မက်ခြင်းတဏှာမှ မြစ်
ဖျားခံလာခြင်းဖြစ်လေရာ အကယ်၍ တပ်မက်ခြင်းတဏှာကို
သာ မရှိအောင် ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်နိုင်ပါက သတ္တိဟူသည်
အလိုအလျောက် ရှိလာမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၏
အကျိုးစီးပွားကို ပဓာနထား၍ ဆောင်ရွက်ရာ၌ သတ္တိရှိလာနိုင်
ရေးအတွက် တပ်မက်ခြင်းတဏှာကို သတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရ
ခြင်းဖြစ်၏။

တပ်မက်ခြင်းတဏှာကို သတ်နိုင်ခြင်းဆိုသည်မှာလည်း
လုပ်ငန်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးတရားများနှင့်ပတ်သက်၍
လာဘ်လာဘများ၊ အများ၏ ချီးကျူးမှုများ၊ ထင်ပေါ်ကျော်
ကြားမှုများ၊ သမိုင်းတင်ခံရမှုများ၏အပေါ် ငဲ့ကွက်မြော်မြင်မှု
မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဤသို့မရှိပါမှလည်း တကယ်တမ်း သတ္တိရှိသူဖြစ်လာ
နိုင်ပါ၏။ တကယ်တမ်း သတ္တိရှိသူဖြစ်လာမှလည်း တကယ်

တမ်း မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်လာနိုင်ပါ၏။ ထိုအခါမှလည်း သူ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ဟူသမျှသည် ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ ဖြစ်လာနိုင်ပါ၏။

ထိုဆောင်ရွက်ချက်မျိုးသည်သာ မိမိ၏ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာနမထားဘဲ လောက၏ အကျိုးကို ပဓာနထားသော ဆောင်ရွက်ချက်များသည်လည်း မည်ပါ၏။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဖို့ ဆောင်ရွက်ချက်လည်း မည်ပါ၏။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဖို့ဟူသည်မှာ လောကသင်္ဂဟ တူရုမ္မန်အတိုင်း လျှောက်လာသူများအတွက် ခရီးဆုံးလျှင် ပန်းတိုင်တွေ့သည့် သဘောမျိုး ဖြစ်၏။

လောကီအကျိုးစီးပွားအတွက် စွမ်းအင်

ထို့အပြင် လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အတိုင်းမသိသောအား၊ အတိုင်းမသိသော စွမ်းအင်သည် ရှိ၏။ ထိုအား၊ ထိုစွမ်းအင်နှင့်ပတ်သက်၍ ထိုထိုကျမ်းဂန်များ၌ ဤသို့ဖော်ပြကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

ပညာယ န ဘဝေ ဌာနံ၊ ဒယာယ န သမေ ဌိတိ။
လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်တော့မည်ဆိုလျှင် ပညာလောက် အင်အားကြီးမားသော “အား” မည်သည်မရှိ။ “စွမ်းအင်” မည်သည်မရှိ။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်တော့မည်

ဆိုပါလျှင် ကရုဏာတရားလောက် အင်အားကြီးမား
သော “အား” မည်သည်မရှိ။ “စွမ်းအင်” မည်သည်
မရှိ။

အမှန်အားဖြင့် ပါရမီတွင် ကရုဏာလည်း ပါဝင်၏။
ပညာလည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ကရုဏာဖြင့် မိမိ
အကျိုးစီးပွားကို ပဓာနမထားဘဲ လောက၏ အကျိုးစီး
ပွားကိုသာ ပဓာနထားပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။
ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ပညာဖြင့် တပ်မက်မှု
တဏှာလောဘကို သတ်၍ သံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကို
ရည်စူး၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

ကရုဏာနှင့်ပညာ နှစ်ပါးစုံသောအခါ လှေသူကြီးသည်
မိမိ၏လှေဖြင့် ခရီးသည်များကို ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ပို့ဆောင်ရင်း
မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သွားသလို မြင့်
မြတ်သော ပါရမီရှင်များသည် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို
ဆောင်ရွက်ရင်း မိမိအတွက် လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားကိုပါ
တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဆောင်ရွက်ပြီးသား ဖြစ်လေ၏။

ဤသို့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း အကျိုးစီးပွားနှစ်မျိုးကို
ဆောင်ရွက်မှလည်း ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်မည်၏။
သို့မဟုတ်ပါက ပါရမီမြောက်သော ဆောင်ရွက်ချက်မမည်။
ထို့ကြောင့် လူသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
ဝတ္ထုများ ပြည့်စုံအောင် မည်သို့ပင် ဆောင်ရွက်ပေးစေကာမူ

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကျင့်သိက္ခာများပါ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းမျိုး မပါဝင်ပါက ထိုဆောင်ရွက်ချက်မျိုးသည် ပါရမီ ထိုက်သော ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးမဟုတ်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ

အမှန်အားဖြင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံ မှုအပေါ် အခြေမခံလျှင် လောက၌ မာရ်နတ်၏ အင်အားကို ဖြည့်တင်းပေးခြင်း သဘောမျိုးသာဖြစ်၏။ မာရ်နတ်၏ တပ်မ ဆယ်တပ်တွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများ ပြည့်စုံမှုသည် ပထမ တပ်မကြီးဖြစ်၏။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများပြည့်စုံမှုတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း ပါဝင်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် “လာဘ” ဟူ၍ဆို၏။ လူများ၏ အလေးအမြတ်ပြုမှုလည်း ပါဝင်၏။ ယင်းကို “သက္ကာရ” ဟူ၍ ဆို၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုလည်း ပါဝင်၏။ ယင်းကို “သိလောက” ဟူ၍ ဆို၏။ ဤသည်များမှာ ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများပြည့်စုံမှုဖြစ်၏။

သာမန်လူများတို့သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဝတ္ထုများပြည့်စုံ မှုနှင့် တွေ့ကြုံလေသောအခါ အောက်ခြေလွတ်တတ်ကြ၏။ ယင်းကို “ဝင့်ဝါမှုရောဂါ” ဟူ၍ ခေါ်၏။ အဘိဓမ္မာ ဝေါဟာရ အားဖြင့် “မာန” လွမ်းမိုးခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် လောက၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုအပေါ် အခြေမခံဘဲ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် မာရ်နတ်၏ ပထမတပ်မကြီးကို အားဖြည့်ပေးခြင်းသဘောဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်လေရာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများ လိုအပ်သည်ထက် ပိုမို၍ ပြည့်စုံလာခြင်းသည် သာမန်လူများကို မာရ်နတ်၏ ပထမတပ်မကြီး၌ ကျဆုံးသွားအောင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်း အားနည်းပါက စီးပွားဥစ္စာ အထိုက်အလျောက် ရှိစဉ်က တစ်မျိုးဖြစ်၏။ လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ပြည့်စုံလာသောအခါ တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထိုသို့တစ်မျိုးဖြစ်ခြင်းသည် မိမိ၏ဘဝကို မထိန်းကျောင်းနိုင်ဘဲ မာရ်နတ်၏ ပထမတပ်မကြီး၌ ကျဆုံးသွားခြင်းဖြစ်၏။

ထို့အပြင် လူသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ အားနည်းပါက အထိုက်အလျောက် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း ခံရစဉ်က တစ်မျိုးဖြစ်၏။ လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ အလွန်အကျွံ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း ခံရသောအခါ တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထိုသို့ တစ်မျိုးဖြစ်ခြင်းသည်လည်း မာရ်နတ်၏ ပထမတပ်မကြီး၌ ကျဆုံးသွားခြင်းဖြစ်၏။

ထို့အပြင် လူသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်း၌ အားနည်းပါက အထိုက်အလျောက် ကျော်ကြားစဉ်က တစ်မျိုးဖြစ်၏။ လိုအပ်သည်ထက်ပို၍ အလွန်အကျွံ ကျော်ကြားလာသောအခါ

တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထိုသို့ တစ်မျိုးဖြစ်ခြင်းသည်လည်း မာရ်နတ်၏ ပထမတပ်မကြီး၌ ကျဆုံးသွားခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများကို လိုအပ်သည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည်လည်း ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမြင့်မားမှုဖြင့် အထိန်းအကျောင်းသဘောမပါဝင် ပါက အစွန်းတစ်ဖက်ကား မာနအစွန်းဖြစ်၏။ ထိုမာနအစွန်း ကို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မားမှုအပေါ် အခြေခံပြီး သတိသမ္ဗုဒ္ဓိ ဖြင့် မထိန်းကျောင်းနိုင်လျှင် ဘဝပျက်ဖို့သာ ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် လူ့လောက သာယာချမ်းမြေ့ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ ထုတ်လုပ်ပေးပါက ထုတ်လုပ်သူတို့၏ မူရင်းရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း လူ့လောကသည် သာယာချမ်းမြေ့မလာတော့ဘဲ အမြဲတစေ သောကကို ရင်ဝယ်ပိုက်နေရတော့မည်ဖြစ်၏။

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုသက်သက်ဖြင့် လောကသည် မငြိမ်းချမ်းနိုင်သလို၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုသက်သက်ဖြင့် လည်း လောကသည် မငြိမ်းချမ်းနိုင်ပါချေ။

အမှန်အားဖြင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုသက်သက်သည် လည်း အစွန်းတစ်ဖက်ဖြစ်၏။ ယင်းအစွန်းကား “မာနစွန်း” ဖြစ်၏။

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုသက်သက်သည်လည်း အစွန်း
တစ်ဖက်ဖြစ်၏။ ယင်းအစွန်းကား “ဒိဋ္ဌိစွန်း” ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ထိုအစွန်းနှစ်ဖက်မှ လွတ်မြောက်အောင်
ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှသာ လောကသည် ငြိမ်းချမ်း သာယာ
ပေလိမ့်မည်။ အစွန်းနှစ်ဖက်မှ လွတ်မြောက်အောင် ကျင့်ကြံ
ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ဟူသည်မှာ “မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ” ကျအောင်
ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက ငြိမ်း
ချမ်းသာယာရေးအတွက် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကျအောင် ဆောင်ရွက်
ပေးမည်ဆိုပါလျှင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မားအောင် ကျင့်ကြံ
ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ပြည့်စုံမှုသုံးမျိုးရှိရာတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်
သို့ ရောက်စေနိုင်၏။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်
ရွက်ပေးခြင်းသည်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်စေနိုင်၏။
ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
သည်သာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါသို့ ရောက်နိုင်၏။

ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံမှုဟူသည် “ပိုသည်”
ဟူ၍ မရှိ၊ “လိုသည်” ဟူ၍သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကျင့်
သိက္ခာပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံဖို့လို၏။ အားထုတ်ဖို့လို၏။
လေ့ကျင့်ဖို့လို၏။ သွန်သင်ဖို့လို၏။

ဗဟုသုတ တိုးတက်လာရုံဖြင့် မပြည့်စုံ

သာမန်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ လောကသည် သာယာဖွယ်ဖြစ်လာမည်။ ငြိမ်းချမ်းလာမည်။ ဤသို့ ယူဆဖွယ် ရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ယူပါက ထိုအယူသည် မမှန်ပါချေ။

ယနေ့ ကမ္ဘာကိုကြည့်လျှင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်ချင်သလောက် တိုးတက်နေသော နိုင်ငံများရှိပါ၏။ ထိုနိုင်ငံများသည် လည်း သာယာလှသည်မဟုတ်။ သာယာနေသည်ဟု ထင်ရဖွယ်ရာရှိ၏။ ထို့အပြင် ငြိမ်းချမ်းလှသည်လည်းမဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းနေသည်ဟု ထင်ရဖွယ်သာရှိ၏။ ထိုသို့သော အခြေအနေကို အားလုံးအသိပင်ဖြစ်၏။ ကာယကံရှင်နိုင်ငံများက ပို၍ သိကြမည်ဖြစ်၏။

ထိုနည်းအတူပင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ တိုးတက်ချင်သလောက် တိုးတက်နေသောနိုင်ငံများလည်း ရှိပါ၏။ ထိုနိုင်ငံများသည်လည်း သာယာလှသည်မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းလှသည်မဟုတ်။ သာယာနေသည်ဟု ထင်မှတ်ဖွယ်အဆင့်၌သာ ရှိကြ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ သူတို့၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ တိုးတက်မှုသည် ပညာတိုးတက်မှုအပေါ်၌ အခြေ မခံဘဲ ဗဟုသုတ တိုးတက်မှုအပေါ် အခြေခံသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ပညာတိုးတက်မှုသည် ခန္ဓာနှင့်ဆိုင်၏။ တရားနှင့်ဆိုင်၏။
ထို့ကြောင့် ပညာသိကို “ခန္ဓာသိ” ဟူ၍လည်းကောင်း “တရား
သိ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ ဗဟုသုတ တိုးတက်မှုသည်
ပြင်ပနှင့်ဆိုင်၏။ စာပေနှင့်ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဗဟုသုတကို
“စာပေသိ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပါရာဇိက ကဏ္ဍပါဠိတော်၊ ဝေရဉ္စ
ကဏ္ဍ၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာက မြတ်စွာဘုရားအား သာသနာတော်
အရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် သိက္ခာပုဒ်တော်များကို ပညတ်တော်
မူပါရန် လျှောက်ထားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားက -

“ဆိုင်းငံ့ဦး သာရိပုတ္တရာ၊ ငါဘုရား သာသနာတော်၌
ဗဟုသုတများသော ရဟန်းများ မပေါများသေးသရွေ့ကာလ
ပတ်လုံး သာသနာတော်၌ အညစ်အကြေးဟူ၍ မရှိ၊ အမှန်
အားဖြင့် ဗဟုသုတများပြားခြင်းသည် အာသဝေါတရားများ
ပွားစီးခြင်းအကြောင်းဖြစ်၏” ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် “ဗဟုသုတများပြားခြင်းသည် အာသဝေါ
တရားများခြင်း၏ အကြောင်း” ဖြစ်၏။ “ပညာများခြင်းသည်
အာသဝေါတရား နည်းပါးခြင်း၏ အကြောင်း” ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဗဟုသုတ များပြားခြင်းကို ပညာများပြားခြင်း
အဖြစ်သို့ရောက်အောင် မဆောင်ရွက်၊ မကျင့်ကြံနိုင်ပါက
ဤလောက၌ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ တိုးတက်
မှုဖြင့် လောကကို သာယာအောင်၊ ငြိမ်းချမ်းအောင်၊ မည်သို့မျှ
ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ပါချေ။

ထို့ကြောင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်စေတတ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်စေတတ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုခြင်းဖြစ်ပါ၏။

အမှန်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဒုစရိုက် ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်သော အသိမျိုးသာလျှင် ပညာမည်၏။ ပညာမည်လျှင်လည်း ကိလေသာ ဒုစရိုက်များကို မုချမသွေ ပယ်သတ်နိုင်မည်ဖြစ်၏။

တကယ်တမ်း ပညာရှိလာလျှင်လည်း မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာနမထားဘဲ လောကအကျိုးကိုသာ ပဓာနထား၍ လုပ်မည်ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာနမထားခြင်းဟူသည် ကရုဏာ၏ သင်္ကေတဖြစ်၏။ မိမိထက် လောကကို ချစ်တတ်ဖို့၊ ကြင်နာတတ်ဖို့၊ နားလည်သူသည် ကရုဏာကို နားလည်သူဖြစ်၏။ ကရုဏာကို နားလည်သူဖြစ်လျှင် ပါရမီလုပ်ငန်းကို လုပ်နိုင်ဖို့ ထက်ဝက်အင်အားရှိလာ၏။

နောက်ထက်ဝက်အင်အားမှာ လောက၏ အကျိုးကို ပဓာနထားခြင်းဖြစ်၏။ မိမိ၏အကျိုးထက် လောက၏အကျိုးကို ပဓာနထားခြင်းဟူသည်မှာလည်း အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် လောဘကို သတ်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ လောဘကို သတ်နိုင်ပါမှလည်း လောကအကျိုးကို မိမိ၏အကျိုးထက် ပဓာနထား၍

ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်၏။ လောဘကို သတ်ခြင်းဟူသည်မှာ ပညာ၏သင်္ကေတဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောဘကို အောင်နိုင်သူသည် လောကကို အောင်နိုင်သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါရမီကို ကရုဏာနှင့် ပညာနှစ်မျိုး အသေအလဲ တည်ဆောက်ရ၏။

လောက၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်း ‘ရသ’

တကယ်တမ်း ကရုဏာရှိလာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ လောကဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ‘ရသ’ကို တွေ့၏။ တကယ်တမ်းပညာရှိလာလျှင်လည်း သတ္တဝါတို့၏ လောကုတ္တရာဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ရသကို တွေ့၏။ ထိုကဲ့သို့ လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားနှစ်မျိုးလုံးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမှလည်း တကယ်တမ်း မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်နိုင်၏။

မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုကြည့်လိုက်လျှင် သတ္တဝါများစွာကို တွေ့ရ၏။ သတ္တဝါများစွာတွင် လူများစွာ ပါဝင်၏။ ဤသည်မှာ သာမန်လူသားတို့၏ အမြင်ဖြစ်၏။ လူသာမန်တို့အနေဖြင့် လောကကိုကြည့်လျှင် ဤအတိုင်းမြင်ရမည်ဖြစ်၏။ ဤအတိုင်းမြင်နေပါကလည်း ချစ်စိတ်၊ မုန်းစိတ်၊ တွေဝေစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြမည်ဖြစ်၏။

ထိုအခါ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ စိတ်ထားမညီမညာ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၏

အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လောကကိုကြည့်ရာတွင် အများကိုမမြင်ဘဲ တစ်ခုတည်းကိုသာ မြင်နိုင်အောင်ကြိုးစား၍ ကြည့်အပ်၏။ မြင်အပ်၏။ ဘောင်ရိသဘော “ပမည” ကို ကျော်၍ ဘောင်မဲ့သဘော “အပ္ပမည” ကို မြင်အောင်ကြည့်ခြင်းတို့သည်သာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ အမြင်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မြင့်မြတ်သူများအတွက် အရေအတွက်သည် အရေးမကြီး၊ အရည်အချင်းသည်သာ အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့် လောကကို ကြည့်ရာ၌ အများကို မမြင်ဘဲ တစ်ခုတည်းကိုသာ မြင်အောင် ကြည့်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားရန် လိုအပ်ခြင်းဖြစ်၏။

သတ္တဝါတို့၏ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လောကကို ကြည့်လိုက်လျှင် လူသာမန်တို့အနေဖြင့် တရုတ်ကိုလည်း တွေ့၏။ ကုလားကိုလည်း တွေ့၏။ အင်္ဂလိပ်ကိုလည်း တွေ့၏။ မြန်မာကိုလည်း တွေ့၏။ အခြားလူမျိုးများစွာကိုလည်း တွေ့၏။ ဤသို့တွေ့ခြင်းကို “ဝိဘတ္တ” ဟူ၍ ဆို၏။ ထိုအဆင့်ကို ကျော်လွန်ပြီး လူအဖြစ်ကိုသာ မြင်တွေ့နိုင်သောအဆင့်သည်ရှိ၏။ ထိုအဆင့်ကို “အဝိဘတ္တ” ဟူ၍ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သူများအနေဖြင့် “ဝိဘတ္တ” အဆင့်မှ “အဝိဘတ္တ” အဆင့်ကို မြင်အောင် ကြည့်၍ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်အပ်၏။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ပါမှလည်း လောကသည် ငြိမ်းချမ်း၍ သာယာပေလိမ့်မည်။

ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သူငွေလည်းရှိ၏။ ဆင်းရဲသားလည်း

ရှိ၏။ ဝန်ကြီးချုပ်လည်းရှိ၏။ ရုံးလုလင်လည်းရှိ၏။ ဤသို့ သာမန်လူတို့က မြင်၏။ ဤသို့မြင်ခြင်းကို “ဝိသေသ” ဟူ၍ ဆို၏။ ထိုအဆင့်ကိုကျော်၍ အားလုံးတစ်မျိုးတည်း တစ်စား တည်း မြင်နိုင်သောအဆင့်သည်ရှိ၏။ ထိုအဆင့်ကို “သာမည” ဟူ၍ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သူများအနေဖြင့် လောက၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝိသေသ အဆင့်မှ သာမညအဆင့် ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဆောင်ရွက်အပ်၏။ ဤသို့ဆောင်ရွက် ခြင်းသည် ပါရမီဖြည့်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဝိရောဓိနှင့် အဝိရောဓိ

လောကတွင် အယူဝါဒရေးရာအရ သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အမျိုးမျိုးရှိ၏။ မိမိတို့၏ မွေးရာပါ စရိုက်အလိုက် ညာဉ်အလိုက် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ စရိုက်များ ညာဉ်များအလိုက် အယူဝါဒအမျိုးမျိုး ရှိသူများကို “ဝိရောဓိ” ဟူ၍ ဆို၏။ “ဝိရောဓိ ဟူသည် ဆန့်ကျင် ခြင်း” ဟူ၍ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ ဆန့်ကျင်ခြင်း ဝိရောဓိကိုကျော်၍ မဆန့် ကျင်ခြင်း အဝိရောဓိသဘောသည် ရှိ၏။

သာမန်အားဖြင့် လူတို့သည် မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဆန့်ကျင်ခြင်း ဝိရောဓိကိုသာ မြင်တတ်၏။ မကျေနပ်ဖွယ်ကို သာ မြင်တတ်၏။ အပြစ်ကိုသာ မြင်တတ်၏။ မကောင်းကိုသာ မြင်တတ်၏။ မုန်းတီးစရာကိုသာ မြင်တတ်၏။ နာကြည်းစရာ

ကိုသာ မြင်တတ်၏။ မဆန့်ကျင်ခြင်း အဝိရောဓိကို မမြင်၊ ကျေနပ်ဖွယ်ကို မမြင်၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မမြင်၊ ကောင်းကွက်ကို မမြင်၊ ချစ်စရာကို မမြင်၊ တံမ်းတဖွယ်ကို မမြင်။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောကတွင် လူတိုင်းလူတိုင်း၌ မဆန့်ကျင်သော သဘော သည် ရှိ၏။ ကျေနပ်စရာ သဘောသည်ရှိ၏။ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် ရှိ၏။ ကောင်းသောအချက်သည် ရှိ၏။ ချစ်စရာသည် ရှိ၏။ တံမ်းတဖွယ်သည်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သူများအနေဖြင့် လောကအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဝိရောဓိကို ကျော်၍ အဝိရောဓိကို မြင်အောင်ကြည့်တတ်ရန် လိုပါ၏။

အဝိရောဓိကို မြင်အောင်ကြည့်တတ်ပါမှ မိမိတို့ဆောင် ရွက်သော လုပ်ငန်းသည် ပါရမီမြောက်သောလုပ်ငန်း ဖြစ်နိုင် မည်ဖြစ်ပါ၏။ သို့မဟုတ်ပါက “အား” မပါသော ဆောင် ရွက်ချက်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အသင်္ခါရိက ဆောင်ရွက်ချက် မျိုး ဖြစ်နိုင်လျှင် ပို၍ကောင်းလေ၏။

အသိဖြစ်ပေါ်မှု

“အသိ” ဖြစ်ပေါ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် လောကသိ ဟူသမျှသည် တကယ်တမ်း လွတ်လပ်စွာသိကြသော အသိများ မဟုတ်ကြ။ အမှန်အားဖြင့် “အသိ” ဟူသည် ဇောစိတ်၏ အမည်ဖြစ်၏။ “ဇောစိတ်” ဟူသည်မှာလည်း ကမ္မဝိညာဏ်၏ အမည်ဖြစ်၏။ “ကမ္မဝိညာဏ်” ဟူသည်မှာ ကမ္မဘဝဖြစ်၏။ ကမ္မဘဝသည် “ဥပါဒါနပစ္စယော ဘဝေါ” အရ ဥပါဒါန်ကြောင့်

ဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် လောကအသိ ဟူသမျှသည် ဥပါဒါန်၏
ခြယ်လှယ်မှုအတိုင်းသာ လိုက်၍သိရ၏။ မိမိအနေဖြင့် လွတ်
လပ်စွာ မသိနိုင်။

ဥပါဒါန်လေးပါးအနက် ပတ်ဝန်းကျင်ကလည်း အသိ
စိတ်အပေါ်၌ ခြယ်လှယ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ဟူသည် ကာမဥပါဒါန်
ပင်ဖြစ်၏။ ပိဋကတ်တော်၌ မြင်စရာ၊ ကြားစရာ၊ နမ်းစရာ၊
စားစရာ၊ ထိတွေ့စရာ အာရုံငါးပါးကို “ကာမ”ဟူ၍ဆို၏။
ပတ်ဝန်းကျင်ဟူသည်မှာလည်း ထိုအာရုံ ငါးပါးပင်ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ကာမဥပါဒါန်အရ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ယူခြင်းဖြစ်၏။
သို့ဖြစ်၍ “တံငါ” ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကြီးပြင်းလာသူများက
အာရုံတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်လျှင် တံငါလိုတွေး၍
တံငါလိုသိပြီး တံငါလို ဆုံးဖြတ်ကြခြင်းဖြစ်၏။ ကုန်သည်
ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကြီးပြင်းလာသူများကလည်း အာရုံတစ်ခုကို
ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ကုန်သည်လိုတွေး၍ ကုန်သည်လိုသိပြီးကုန်သည်
လိုပင် ဆုံးဖြတ်၏။ ထိုနည်းအတူပင် အခြားအခြားသော ပတ်ဝန်း
ကျင်၌ ကြီးပြင်းလာသူများသည်လည်း အာရုံကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌
မိမိတို့ကြီးပြင်းရာ ပတ်ဝန်းကျင်၏ သြဇာကိုခံ၍ ပတ်ဝန်းကျင်
အလိုက် ဆုံးဖြတ်ကြခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် တစ်မျိုးတည်းသော အာရုံဖြစ်လင့်ကစား
ပတ်ဝန်းကျင်ချင်းမတူပါက မတူသော ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကြီးပြင်း
လာသူများ၏ အဆုံးအဖြတ်များသည်လည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု

မတူကြခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဆုံးအဖြတ်ကောင်းကို လိုချင်
ပါက ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းကို ဖန်တီးအပ်ပါ၏။

မှန်ကန်သောအသိကို ရရှိရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်သာ
အရေးကြီးသည်မဟုတ်၊ ခေတ်၏ အမြင်သည်လည်း အရေးကြီး
၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခေတ်၏အမြင်သည်လည်း
ဥပါဒါန်လေးပါးတွင် “ဒိဋ္ဌုပါဒါန်” အနေဖြင့် ပါဝင်သောကြောင့်
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို ဖန်တီးရန် များစွာ အလေး
ထားအပ်၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို အတွေးအမြင်ရေးရာ စွဲလမ်းချက်
များဟူ၍ မြန်မာပြန်ဆိုနိုင်၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို အကြမ်းအားဖြင့်
နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်၏။

ထိုနှစ်မျိုးမှာ ထိုထိုခေတ် စာပေအမြင်နှင့် စာပေမဟုတ်
သော လူသားတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်အမြင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။
ထိုနှစ်မျိုးတွင် စာပေအမြင်က ပို၍အရေးကြီး၏။ စာပေမဟုတ်
သော လူသားတို့၏ အမြင်သည် တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းသော
အတွေးအမြင်ကို ပေးနိုင်ခြင်းမရှိချေ။ သူတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း
ကြီးပြင်းရာ အခြေခံပတ်ဝန်းကျင်ချင်း မတူကြသဖြင့် လူတန်းစား
ကွဲပြားမှုအရ အတွေးအမြင်ချင်း တူညီနိုင်သောသဘော မရှိ
ကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။

စာပေခေတ်

စာပေခေတ်အမြင်ကား များစွာအရေးကြီး၏။ အရေးကြီး
သလောက်လည်း ပြဋ္ဌာန်း၏။ မိမိအနေဖြင့် အမြင်တူ စာရေး

ဆရာများ၏ စာပေများကိုသာ စွဲပြီးဖတ်ရှုလေ့လာပါက ထိုစာရေး ဆရာများ၏ အတွေးအမြင်များသည် စာဖတ်သူအပေါ်၌ များစွာ လွှမ်းမိုး၏။ ပြဿနာတစ်ရပ်ကိုကြိုတိုင်း မိမိ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် သည် လွတ်လပ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်မဟုတ်ဘဲ မိမိဖတ်ရှုလေ့လာ ထားသော စာပေမှ ရရှိသော ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ အရှိန်အဝါများ အရသာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ မသိစိတ်အနေဖြင့် မိမိအပေါ်၌ လွှမ်းမိုးနေသော ဒိဋ္ဌုပါဒါန်က မိမိအနေဖြင့် လက်ရှိ တွေ့ ကြုံနေရသော သိစိတ်အပေါ်၌ ဖိအားပေးနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ထိုဒိဋ္ဌုပါဒါန် မသိစိတ်၏ ဖိအားပေးမှုအရ လက်ရှိပြဿနာကို မိမိက ဖြေရှင်းခြင်းဖြစ်သော်လည်း မိမိဘာသာ မိမိ လွတ်လပ်စွာ ဖြေရှင်းခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် မှတ်ထင်တတ် ကြ၏။

ဒိဋ္ဌုပါဒါန်သိစိတ်၏ ကိုယ်ပျောက်ခြင်းကား ထိုမျှလောက် ပီရို၏။ သေသပ်၏။ သို့ရာတွင် ပုထုဇဉ်တိုင်း ဤခံယူချက်မျိုး ရှိသဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော မှတ်ထင်ခြင်းမျိုးကို အပြစ်မဆိုသာ။

မသိစိတ်၏သတ္တိ

အမှန်အားဖြင့် ယနေ့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြသော လူတို့၏ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုများသည် မိမိတို့

ဘဝတစ်လျှောက် တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံများအပေါ် အမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ချည်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုအတွေ့အကြုံများသည် ယခု မရှိတော့။ ချုပ်ပြီးဖြစ်လေပြီ။ ချုပ်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ပျောက်ပျက်မသွား၊ အရိပ်ပမာ မိမိတို့သန္တာန်၌ အစဉ်လိုက်လျက်ရှိလေ၏။

ဤသဘောကို “ဆာယာဝ အနုပါယိနီ” ဟူ၍ ဓမ္မပဒ၌ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအတွေ့အကြုံများကို “မသိစိတ်များ” ဟူ၍ ခေါ်ရ၏။ ထိုမသိစိတ်များကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် ဥပါဒါန် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူတို့သည် မိမိတို့၏သန္တာန်၌ မည်သည့် ဥပါဒါန်များရှိနေသည်ကို မိမိတို့မသိကြ။ မသိကြ သော်လည်း ထိုထိုဥပါဒါန်တို့သည် လက်ရှိအာရုံများနှင့် ပတ်သက်၍ တွေးမြင်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ သိရာ၌ဖြစ်စေ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖိအားပေးသည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့၏ အသိစိတ်များသည် ဥပါဒါန်များ၏ ဩဇာအတိုင်း လိုက်နာ၍ သိနေကြခြင်းဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍သာ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ လက်ရှိတွေ့ကြုံနေရသော အာရုံများကို အရှိ-အရှိအတိုင်း၊ အဖြစ်-အဖြစ်အတိုင်း မှန်ကန်စွာသိနိုင်ရန် ဥပါဒါန်များကို သတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဥပါဒါန် မရှိပါမှ အာရုံကို မှန်ကန်စွာသိနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်နည်းနည်း မရှိလျှင် အာရုံကို နည်းနည်းမှန်ကန်စွာသိ၏။ ဥပါဒါန်များများ မရှိလျှင် အာရုံကို များများမှန်ကန်စွာသိ၏။ ဥပါဒါန်လုံးဝမရှိ

တော့လျှင် အာရုံကို အပြည့်အစုံ မှန်ကန်စွာသိ၏။ ထို့ကြောင့် လူသားများအနေဖြင့် လောက၏အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကောင်းမွန်သော ဥပါဒါန်ရှိဖို့လိုအပ်ပါ၏။ ကောင်းမွန်သော ဥပါဒါန်ရှိပါမှ မိမိ၏ကိုယ်ကျိုး၊ ကိုယ့်စီးပွားကို စွန့်နိုင်သမျှစွန့်ပြီး လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်၏။

အပေါင်းအသင်း မိတ်ဆွေကောင်း

လက်တွေ့အရ ဥပါဒါန်လေးပါးတွင် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို များစွာ သတိထားအပ်၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်သည် မိမိတို့၏အပေါင်းအသင်းမှလည်း လာ၏။ မိမိတို့လေ့လာဖတ်ရှုနေသော စာပေမှလည်းလာ၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့၏ အပေါင်းအသင်းများကို များစွာရွေးချယ်အပ်၏။ မိမိတို့၏ အပေါင်းအသင်းသည် ကလျာဏမိတ္တဖြစ်ဖို့လို၏။ ကိုယ့်ကျိုး ကိုယ့်စီးပွားကို စွန့်နိုင်သမျှစွန့်လိုသော စိတ်ထားရှိသူဖြစ်ဖို့လို၏။ သို့မှသာ မိမိတို့သည် မြင့်မြတ်သောအတွေးအမြင်၊ မြင့်မြတ်သော အသိများရှိပြီး မြင့်မြတ်သူအဖြစ်သို့ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ရှင်အာနန္ဒာအား ကလျာဏမိတ္တကိုသာ တကယ်တမ်း မှန်မှန်ကန်ကန်ရလျှင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ်ထိုလုပ်ငန်းသည် ကလျာဏမိတ္တကြောင့် အပြည့်အစုံပြီးစီးကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။

စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ဆိုရလျှင်လည်း ထိုနည်းအတူပင် စာကောင်းပေကောင်းကို ဖတ်ဖြစ်ဖို့လို၏။ စာပေအယူအဆ ရေးရာနှင့်ပတ်သက်သော အရှိန်အဝါသည် စာဖတ်သူများအပေါ် များစွာ သွမ်းမိုး၏။ ထို့ကြောင့် မိမိလေ့လာဖတ်ရှုသော စာပေ သည် မိမိအား မှန်ကန်သော အတွေးအမြင်ကို ပေးနိုင်သော စာပေဖြစ်ဖို့လို၏။ မှန်ကန်သောအတွေးအမြင်ကို ပေးနိုင်သော စာပေဟူသည်မှာ ဖြတ်လမ်းကို မညွှန်ပြဘဲ လမ်းမှန်လမ်းကောင်း ကိုသာ ညွှန်ပြသောစာပေဖြစ်၏။

မှန်ကန်သောပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိရေး

မှန်ကန်သောပန်းတိုင်ဟူသည်မှာ လောက၏အစီးအပွား “ဗဟုဇနဟိတ” ၊ လောက၏ချမ်းသာ “ဗဟုဇနသုခ” အကျိုး ငှာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုပင်ဖြစ်၏။

သို့မဟုတ်ဘဲ ဓမ္မကို ပဓာနမပြုသော စာပေနှင့် ဝါဒ ရေးရာများက ခင်းပေးသောလမ်းအတိုင်း လိုက်မိပါက မိမိ၏ အစီးအပွား “အတ္တဟိတ” ၊ မိမိ၏ချမ်းသာ “အတ္တသုခ” အတွက် ဆောင်ရွက်မိရက်သား ဖြစ်တတ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိ၏မူလရည်ရွယ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ ပင်ကိုစိတ်ထားအရလည်းကောင်း မိမိ၏ဘဝကို စတေးပြီး မိမိ၏လူမျိုး၊ မိမိ၏နိုင်ငံအတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံး ဖြတ်ထားသူများဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် သူတို့လိုက်နာသောလမ်းစဉ်မှာ မှန်ကန်သော အတွေး၊ မှန်ကန်သောအမြင်၊ မှန်ကန်သောအသိ၊ မှန်ကန်သော အဆုံးအဖြတ်ကို ပေးစွမ်းနိုင်သော လမ်းရိုးလမ်းမှန် လမ်းကောင်း မဟုတ်ဘဲ ဖြတ်လမ်းဖြစ်နေသောကြောင့် မူလရည်ရွယ်ရင်းက တခြား၊ ဖြစ်လာသည်က တစ်မျိုးဖြစ်သွားခြင်းဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် မူလရည်ရွယ်ရင်းက မိမိ၏ဘဝကို စတေး ပြီး မိမိ၏လူမျိုး၊ မိမိ၏နိုင်ငံအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဖြစ်လာသည်က လောကကို “စတေး”ပြီး မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ့်စီးပွားကိုသာ ဆောင်ရွက်မိခြင်းဖြစ်နေသော် လည်း ထိုသို့ဖြစ်နေမှန်း မသိလေသောကြောင့် မိမိ၏လူမျိုး မိမိ၏နိုင်ငံကိုပါ စတေးပြီး မိမိ၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက် နေမိရာသို့ ရောက်နေကြခြင်းဖြစ်၏။

လောကဖြစ်စဉ်များတွင် အားထုတ်မှုအပိုင်းနှင့် ဖြစ်ပေါ်မှု အပိုင်းဟူ၍ အပိုင်းနှစ်မျိုးရှိပါ၏။ ဆန္ဒပိုင်းဟူသည်မှာ အကြောင်း အုပ်စုနှင့် သက်ဆိုင်၍ ပုဂ္ဂလဗျာပါရ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဖြစ်ပေါ်မှု အပိုင်းဟူသည်မှာ အကျိုးအုပ်စုနှင့်သက်ဆိုင်၍ ဓမ္မဗျာပါရ ပြဋ္ဌာန်း၏။

သေနတ်ပစ်သမားတစ်ယောက်သည် သေနတ်ကို သူ့ဆန္ဒ အတိုင်း ကိုင်ချင်သလို ကိုင်နိုင်၏။ ကျည်ဆန်ကို ထည့်ချင် သလို ထည့်နိုင်၏။ သေနတ်ကို ချိန်ချင်သလို ချိန်နိုင်၏။ ဤအပိုင်းတွင် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ပုဂ္ဂလဗျာပါရ

ပြဋ္ဌာန်း၏။ သို့ရာတွင် သေနတ်မောင်းကို ဖြုတ်၍ ကျည်ဆန်
ထွက်သွားသောအခါ ကျည်ဆန်သည် မူလအကြောင်းများ၏
ပေါင်းဆုံညီညွတ်မှုအတိုင်းသာ သွားလေ၏။ သေနတ်ပစ်သမား
၏ ဆန္ဒအတိုင်းမသွား၊ ပြောင်းဝမှ ထွက်သွားလေပြီသော
ကျည်ဆန်အပေါ်၌ သေနတ်သမား၏ ဆန္ဒအရ ပုဂ္ဂလဗျာပါရ
သည် မည်သို့မျှ စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိ။

ထို့ကြောင့် မိမိလိုချင်သောအကျိုးကို မိမိမျှော်မှန်းထား
သည့်အတိုင်း ရလိုပါက မိမိ၏ဆန္ဒအပေါ်၌တည်သော
အကြောင်းပိုင်းကိုသာ မှန်ကန်ပြည့်စုံအောင် ရွေးချယ်စီစဉ်ရ၏။
သို့မဟုတ်ပါက သူ့အကြောင်းအတိုင်း သူ့အကျိုးကိုသာ ဖြစ်
ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။

အကြောင်းပိုင်း မှန်ကန်ပြည့်စုံဖို့လိုအပ်

ဗုဒ္ဓစာပေ၌ ကျင့်စဉ်များကို အစဉ်အတိုင်း ဖော်ပြ၏။
ဖြတ်လမ်းအနေဖြင့် ဖော်ပြခြင်းမပြု။ မည်သည့်လုပ်ငန်းကို
လုပ်သည်ဖြစ်စေ အသိဉာဏ်သည် ဦးဆောင်သည်ချည်းဖြစ်၏။
အငြင်းပွားဖွယ်မရှိ။

သို့ရာတွင် ထိုအသိဉာဏ်ရရှိရာလမ်းကြောင်းနှင့်ပတ်
သက်၍မူ အမျိုးမျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အငြင်းပွားဖွယ်ရှိပါ၏။

ဗုဒ္ဓစာပေအရ မှန်ကန်သောအသိဉာဏ်သည် ဖြူစင်သော
သမာဓိမှ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ ဖြူစင်သော သမာဓိဟူသည်မှာ

ဖြူစင်သောစိတ်ထားဖြစ်၏။ ယင်းကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဟု ဆို၏။

ဖြူစင်သောစိတ်ထားသည်လည်း ဖြူစင်သောကိုယ်ကျင့် တရားမှလာ၏။ ဖြူစင်သောကိုယ်ကျင့်တရားကို သီလဝိသုဒ္ဓိ ဟုဆို၏။

ဤကျင့်စဉ်အရဆိုလျှင် ကိုယ်ကျင့်သီလဖြူစင်အောင် အားထုတ်ပါဘဲ စိတ်ထားကို ဖြူစင်အောင် အားထုတ်၍မရ။

လောက၏ အစီးအပွား၊ လောက၏ ချမ်းသာသုခဟူသည် မှာ ကောင်းသောကာယကံမှု သမ္မာကမ္မန္တ၊ ကောင်းသော ဝစီကံမှု သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းသော အသက်မွေးမှု သမ္မာအာဇီဝ တို့အပေါ် တည်ဆောက်မှရ၏။ ဤသုံးပါးသော ကျင့်စဉ်ကို သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးဟူ၍ဆို၏။ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးသည် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ၌ပါဝင်၏။ သမ္မာကမ္မန္တဖြစ်လျှင် ကာယဒုစရိုက်သုံးပါး မှ ကင်းဝေး၏။ သမ္မာဝါစာဖြစ်လျှင် ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ကင်းဝေး၏။ သမ္မာအာဇီဝဖြစ်လျှင် ဒုစရိုက်အရင်းခံသော မကောင်းသော အသက်မွေးမှု မိစ္ဆာအာဇီဝများမှ ကင်းဝေး၏။

အတ္တလွမ်းမိုးမှုကို မခံရသောစိတ်

စိတ်၏ပင်ကိုသဘောအရ လူတို့သည် အခါခပ်သိမ်း ဖြူစင်မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားရှိသင့်ပါသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်ကြခြင်းမှာ အာဂန္တုကဖြစ်သော အတ္တ၏ လွမ်းမိုးမှုကို ခံရသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အတ္တ၏ လွမ်းမိုးမှုကိုသာ မခံရပါက လူတို့ သည် စိတ်၏ပင်ကိုသဘောအရ ဖြူစင်ကြသည်သာဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်ကြသည်သာဖြစ်၏။ ဖြူစင်ခြင်း၊ မြင့်မြတ်ခြင်းဟူ သည် မှာ မိမိတို့ဘဝကို “စတေး” ပြီး လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်လိုခြင်းဖြစ်၏။

တိမ်ဖုံးပါလို့ လ,မသာ ဆိုသကဲ့သို့ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ပင်ကိုစိတ်ရင်းအရ လောက၏ အစီးအပွားအတွက် မိမိတို့၏ ဘဝကို “စတေး” လိုစိတ်များ၊ လောကကို မိမိနှင့်ထပ်တူပြု၍ ကြင်နာမှုများ၊ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိတို့ကိုယ်ကို ဖျောက်ပြီး လောကကိုသာ မြင်တတ်ခြင်းများရှိတတ်ကြပါ၏။ ထိုသို့ ရှိတတ်ပါသော်လည်း ထိုသို့ ရှိတတ်ခြင်းများသည် ကြာကြာ မခံကြ၊ ခိုင်လည်း မခိုင်မြဲကြ။ ကာမဗ္ဘန္တ စသော နိဝရဏများ နှင့် လောဘ, မာန်မာနစသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးများ ဗဟိုပြုရာ အတ္တက ထိုကောင်းမြတ်သောစိတ်ကို ဝင်ရောက်ဖုံး လိုက်ကြ၏။ ထိုအခါ မိမိနှင့်လောကသည် တခြားစီဖြစ်သွား တော့၏။

စိတ်၏ပင်ကို ဗီဇောတ်အမြင်ကိုဆိုရလျှင် လောကနှင့် မိမိသည် တစ်သားတည်းဖြစ်၏။ လောကကောင်းမွန် မြင့်မြတ် ရေးသည် မိမိတို့ ကောင်းမွန် မြင့်မြတ်ရေးပင်ဖြစ်၏။

လောကသုံးပါးလုံးသည် အခြေခံသဘာဝအားဖြင့် “သုည တ” ချည်းသာဖြစ်၏။ ဘာမျှ ခြားနားသည်မဟုတ်။ သင်္ချာ

သဘောအရ “သုည” သည် အရေအတွက်အားဖြင့် ဘာမျှ မဟုတ်သော်လည်း အရည်အချင်းအားဖြင့် အတိုင်းမသိဟုတ်၏။ အပေါင်းနှင့် အနုတ်ကိန်းဟူသမျှ “သုည”ကို ဗဟိုပြုရသည် ချည်းဖြစ်၏။ ထို့အတူ လောကသုံးပါးသည်လည်း “သုညတ” ကိုသာ ဗဟိုပြုရ၏။ ဘာမျှ ခြားနားသည်မဟုတ်။ သို့ရာတွင် ကိလေသာများ ဝင်ရောက်လာသောအခါ၌မူ လောကနှင့်မိမိ သည် တခြားစီဖြစ်၏။

လောက ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်ရေးက သပ်သပ်၊ မိမိကောင်း မွန်မြင့်မြတ်ရေးက သပ်သပ်။ ဤသို့ လောကနှင့် မိမိကို ခွဲ၍ မြင်လေ၏။ ခွဲ၍မြင်လိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများကိုလည်း ခွဲ၍ပင် ဆောင်ရွက်လေတော့သည်။

ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများကို ခွဲ၍ဆောင်ရွက် လေသောအခါ မူရင်းစိတ်၏ သဘာဝနှင့် ကိလေသာတို့ပူးယှဉ် သော စိတ်တို့၏ သဘာဝသည် အချင်းချင်း အားပြိုင်ကြ၏။ ထိုသို့အားပြိုင်ကြခြင်းကြောင့် လူတို့သည် အများ၏ အကျိုး စီးပွားကို ဆောင်ရွက်ဟန်ဆောင်ပြီး မိမိတို့၏အကျိုးစီးပွားကိုသာ ဆောင်ရွက်လာကြ၏။

နှုတ်က ဓမ္မများကိုသာရွတ်ဆိုပြီး လက်က အဓမ္မများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လာကြ၏။ စိတ်ထဲ၌မူ ဓမ္မနှင့် အဓမ္မတို့ သည် အချင်းချင်း အားပြိုင်လျက် ရှိကြ၏။ ထိုသို့ အားပြိုင် ရာတွင် ဓမ္မသည် အဆန်သဘောရှိသဖြင့် နှေးကွေး၏။ အဓမ္မ

သည် အစုန်သဘောရှိသဖြင့် မြန်ဆန်၏။ အကယ်၍ ဓမ္မကို မြန်ဆန်လိုပါက အားသစ်များ ဖြည့်ပေးဖို့လို၏။ အားသစ်များကို ရတနာသုံးပါးအား ဆည်းကပ်ရာမှ ရနိုင်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ရတနာသုံးပါးအား ဆည်းကပ်ခြင်း၏ မှန်ကန်သောရည်ရွယ်ချက်သည် မိမိအတွက် မိမိသန္တာန်၌ အားသစ်များ ရရန်မဟုတ်။ လောကအတွက် မိမိသန္တာန်၌ အားသစ်များရရန်သာဖြစ်၏။ ဓမ္မဘက်၌ ဖြည့်ပေးရန်လိုသော အားသစ်များကား မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတို့ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းကို ဗြဟ္မစိုရ်တရားများဟူ၍ ဆို၏။

အခြေခံ ခိုင်ဖို့လို၏

ဗြဟ္မစိုရ်တရားများသည် ဓမ္မအုပ်စုဝင်များဖြစ်သဖြင့် အဆန်သဘောရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို မလုပ်ချင်လည်း လုပ်ရ၏။ လုပ်ချင်လည်း လုပ်ရ၏။ အဓမ္မအုပ်စုဝင်များ ဖြစ်ကြသော လောဘ၊ မာန်မာနစသော ကိလေသာတရားများကား အစုန်သဘောရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားများကိုမူ မလုပ်ချင်လည်း မလုပ်ရ၊ လုပ်ချင်လည်း မလုပ်ရ၊ သို့ဖြစ်၍ မလုပ်ချင်လည်း လုပ်ရ၊ လုပ်ချင်လည်း လုပ်ရသောဓမ္မတို့ကို လုပ်မိအောင် လုပ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရသည်ကား လွယ်သည်မဟုတ်။ ထိုနည်းအတူ မလုပ်ချင်လည်း မလုပ်ရ၊ လုပ်ချင်လည်း မလုပ်ရသော အဓမ္မတို့ကို မလုပ်ဖြစ်အောင် မလုပ်မိအောင် မနောက်ကို ထိန်း

သိမ်းရသည်မှာ လွယ်သည်မဟုတ်။ အကယ်၍ မနောက်သို့
ရောက်သွားပါက ဝစီကံနှင့် ကာယကံသို့ ရောက်မသွားအောင်
ထိန်းသိမ်းရသည်မှာလည်း လွယ်သည်မဟုတ်။ အခြေခံခိုင်ပါမှ
ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အခြေခံကိုခိုင်အောင် ကြိုးစား
ရ၏။ အခြေမခံလျှင် ယိုင်ပေလိမ့်မည်။

အခြေခံ အကြောင်းနှစ်ပါး

ဤလောက၌ လူတော်လူကောင်းဟူသည်မှာ အသိပညာ
နှင့်လည်းပြည့်စုံမှ၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့်လည်း ပြည့်စုံမှဖြစ်၏။
တစ်ပါးပါး ပြည့်စုံရုံမျှနှင့်မဖြစ်။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပြည့်စုံလျှင်
ဘုန်းကံရှိသည်ဟု ဆိုရ၏။ ယင်းသည် ပုညသမ္ဘာရ၏ အမည်
တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုန်းကံရှိလာအောင် ပုညသမ္ဘာရ
အနေဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်ရ၏။

အသိပညာနှင့်ပြည့်စုံလျှင် ပညာရှိသည်ဟုဆိုရ၏။ ယင်း
သည် ဉာဏသမ္ဘာရ၏ အမည်တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ပညာရှိလာအောင် ဉာဏသမ္ဘာရအနေဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်ရ၏။
အမှန်အားဖြင့် ဤသမ္ဘာရနှစ်မျိုးလုံးနှင့် ပြည့်စုံလေလေ အများ
သူငါနှင့် မတူလေလေဖြစ်၏။

ပါရမီကုသိုလ်၏သဘော

အားထုတ်ရချင်းအတူတူ လိုချင်လေ အရနည်းလေ
ဖြစ်ပြီး၊ မလိုချင်လေ အရများလေဖြစ်သည်မှာ ဓမ္မနိယာမပင်

ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လိုချင်၍ အားထုတ်ခြင်းမှာ “လောဘ” အပေါ်၌ အခြေခံပြီး မလိုချင်ဘဲ အားထုတ်ခြင်း မှာ “အလောဘ” အပေါ်၌ အခြေခံသောကြောင့် ဖြစ်၏။

တဏှာဝင်လျှင် မြင်မြင်သမျှ အားလုံးအပေါ်၌ တပ်မက် ၏။ မာနဝင်လျှင် “ငါမှငါ” ဟူ၍ မောက်မာ၏။ ဒိဋ္ဌိဝင်လျှင် မိမိ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ၍ အထင်ခံရသူ ဟူသမျှကို အပြတ် နှိမ်၏။ ခေါင်းမထောင်နိုင်အောင် ဖိ၏။

ထို့နောက် “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃ မညံ ဒီလိုပြုလုပ် ခြင်းသည်သာ အမှန်ဆုံး လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုမှ မလုပ်လိုက်လျှင် အမှားဆုံးဖြစ်သွားမှာပေါ့” ဟူ၍ ဆိုတတ်ကြ လေ၏။

ဘဝကို မဖြတ်သန်းဘဲ အရိယသစ္စာကို မသိနိုင်

အမှန်အားဖြင့် ဘဝကို မဖြတ်သန်းဘဲ အရိယသစ္စာ အမြင်ကို မရနိုင်။ အရိယသစ္စာအမြင်ကို မရလျှင်လည်း အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ မနိုး။ ထို့ကြောင့် ဘဝ ဟူသည် အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ မနိုးကြသေး သော ပုထုဇဉ်များအတွက် “အဖိုး အတိုင်းမသိ ထိုက်သော အနုဋ္ဌရတနာဖြစ်၏” ဟူ၍ ဆိုခြင်းဖြစ်ပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝအပေါင်းတို့တွင် လူ့ဘဝသည်သာ “မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော” အရ ပို၍ အနုဋ္ဌ ရတနာဖြစ်၏။

ဤသို့ သိလျက် လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဘဝကိုသာ အနုပညာ-
ရတနာအဖြစ် တန်ဖိုးထားကြ၏။ သူတစ်ပါး၏ ဘဝကိုမူ
တန်ဖိုးမထား။ သို့ဖြစ်၍ လူတိုင်း၏ဘဝကို အနုပညာ ရတနာ
အဖြစ် တန်ဖိုးထားပါစေခြင်းငှာ ဤသို့အိပ်ပျော်ခြင်း၊ နိုးခြင်းတို့နှင့်
ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဝ၏ တန်ဖိုးကို သူ့ရှုထောင့်
နှင့်သူ ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် လူသည် ပင်ကိုသဘောအားဖြင့် မိမိကိုယ်
ကို မိမိချစ်မှုအပေါ် အခြေပြု၍ လွတ်လပ်လို၏။ လွတ်လပ်
မှုကို “မောက္ခ” ဟူ၍ခေါ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မောက္ခဟူသည်
နိဗ္ဗာန်၏အပည့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် သံသရာ
တစ်လျှောက်လုံး နိဗ္ဗာန်ရသည့်တိုင်အောင် လွတ်လပ်လိုခြင်း
ဖြစ်၏။

ထို့အပြင် အမြဲထားစဉ် အသက်ရှင်နေချင်နေ၏။ မသေ
ချင်၊ မသေခြင်းကို “အမတ” ဟူ၍ ခေါ်၏။ အမတဟူသည်လည်း
နိဗ္ဗာန်၏အပည့်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူသည် သံသရာ
တစ်လျှောက်လုံး နိဗ္ဗာန်ရသည့်တိုင်အောင် မသေဘဲ အသက်
ရှင်နေလိုခြင်းဖြစ်၏။ ဤသည်များမှာ မိမိတို့၏ ဘဝအပေါ်
တွယ်တာမှုကို အကြောင်းပြု၍ သတ္တဝါတို့၏ ဗီဇ ဆန္ဒဖြစ်၏။

အားကိုးရှာကြခြင်း

“ဘဝနိကန္တိက” ခေါ် ဘဝ၌ တွယ်တာမှုကို အကြောင်းပြု
၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗီဇဆန္ဒ သုံးမျိုးတို့တွင် အားကိုးခြင်း

သရဏသည် များစွာပြဋ္ဌာန်း၏။ ယင်းကို ကိုးကွယ်ရာ “နာထ” ဟူ၍လည်းဆို၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အတ္တဟိ အတ္တနော နာထော - မိမိသည်ပင်လျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ” ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားက မိမိ၏ ကိုးကွယ် ရာဟူသည် မိမိကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ဓမ္မများနှင့် လောကုတ္တရာ ဓမ္မများသာ ဖြစ်သည်။ ထိုဓမ္မများသည်သာမိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ အစစ်အမှန်ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏။

သို့ရာတွင် ဤလောက၌ လူတို့သည် မိမိတို့၏ လွတ် လပ်မှု မောက္ခ၊ မိမိတို့၏ မသေမှု အမတ တို့အတွက် အား ကိုးရာကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း မိမိ တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ မရှာကြဘဲ ပြင်ပ၌သာ ရှာကြ၏။ သူတို့ရှာသော အားကိုးရာများကား အဏုမြူလက်နက်များ၊ လေတပ်များ၊ ရေတပ်များ၊ ကြည်းတပ်များဖြစ်ကြ၏။

ဤလက်နက်များသည် သူတို့မြတ်နိုးသော ဘဝအပေါ် တွယ်တာမှုကို အကြောင်းပြု၍ လွတ်လပ်မှု-မောက္ခ၊ မသေမှု- အမတတို့အတွက် ဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် လွတ်လပ်မှု- မောက္ခနှင့် မသေမှု-အမတတို့အတွက် အားကိုးရာကို ရှာခြင်း သည် မိမိတို့အနေဖြင့် အမြတ်နိုးဆုံး၊ တန်ဖိုးအထားဆုံးဖြစ် သော မိမိတို့၏ ဘဝအပေါ် မိမိတို့အနေဖြင့် ချစ်လွန်းသော ကြောင့်ဖြစ်၏။ မြတ်နိုးလွန်းသောကြောင့်ဖြစ်၏။ တန်ဖိုး ထားလွန်းသောကြောင့်ဖြစ်၏။

မိမိတို့၏ဘဝကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်အတွက် ကုသိုလ်
ဓမ္မများနှင့် လောကုတ္တရာ ဓမ္မများကို အားမကိုးဘဲ လက်နက်
များကို အားကိုးခြင်း၊ တပ်မကြီးများကို အားကိုးခြင်းသည်
ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရဆိုလျှင် အကုသိုလ် ဓမ္မများကို အားကိုးရာ
ရောက်၏။ အကုသိုလ် ဓမ္မများကို အားကိုးလျှင် အလိုအလျောက်
ဒုစရိုက်များကို ကျူးလွန်ပြီးသားဖြစ်တော့၏။ ဒုစရိုက်များကို
ကျူးလွန်ပါက ယင်းတို့ဆိုင်ရာအကုသိုလ်အကျိုးများသည်
မလွဲမသွေ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။

အကုသိုလ်အကျိုးများဆိုကတည်းက စိုးရိမ်ရခြင်း
“သောက”၊ အသံထွက်၍ ငိုကြွေးရခြင်း “ပရိဒေဝ”၊ အသံ
မထွက်ဘဲ ကြိတ်၍ငိုကြွေးရခြင်း “ဥပါယာသ”၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ
ရခြင်း “ဒုက္ခ”၊ စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း “ဒေါမနဿ” တို့သည်
အလိုအလျောက်ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်ကြလေ၏။ သို့ဖြစ်လျှင်
“ဇာတံ သရဏတော ဘယံ” ဟူသည့်အတိုင်း ကိုးကွယ်ရာ-
သရဏမှ လွတ်လပ်မှု-မောက္ခ၊ မသေခြင်းအမတတို့ကို မရတော့
ဘဲ ဘေးအမျိုးမျိုးကိုသာရမည်ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ဗုဒ္ဓဒေသနာ
အရသာမက လက်တွေ့ကမ္ဘာဖြစ်ရပ်များ၌လည်း တွေ့ရမည်ပင်
ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် လက်နက်အားကိုးမှု၌သာ အဟုတ်
ကြီးထင်နေကြတုန်း ရှိသေး၏။ လက်နက်ဖြင့် အနိုင်ကျင့်မှု၌သာ
အကျေနပ်ဆုံးဖြစ်ကြတုန်း ရှိကြသေး၏။ မောဟဖိစီးလွန်းစွာပါ
တကား။ ထို့ကြောင့် ထိုမောဟ အကုသိုလ် ဓမ္မအား အားကိုးခြင်း
ကို ပယ်ဖို့လိုပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် လက်နက်အားကိုးခြင်းဟူသည် အကုသိုလ်
ဓမ္မကို အားကိုးခြင်းပင် ဖြစ်လေရာ ထိုသို့အားကိုးခြင်းဖြင့် မိမိ
ကိုယ်ကို တကယ်တမ်း ချစ်ရာရောက်သည်ဟု ယုံကြည်ပါလျှင်၊
မိမိ၏ လူမျိုးကို တကယ်တမ်း ချစ်ရာရောက်သည်ဟု ယုံကြည်
ပါလျှင်၊ မိမိနိုင်ငံတော်ကို တကယ်တမ်း ချစ်ရာရောက်သည်
ဟု ယုံကြည်ပါလျှင်၊ ထိုသို့ယုံကြည်သူများကို ချစ်ရာမရောက်
ကြောင်း အမှန်အကန် နားလည်လာအောင် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များ
ကို အမှန်အကန် သွန်သင်ပေးရုံမှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းဟူ၍
မရှိတော့။ ထိုသို့ သွန်သင်ပေးပါလျက် မလိုက်နာလျှင်မူ မလိုက်နာ
သူများ၏ အပြစ်သာဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ရေကန်ရှိပါလျက်
မိမိ၌ လိမ်းကျံနေသော အညစ်အကြေးကို ရေကန်၌ မဆေးကြော
လျှင် ရေကန်၌ အပြစ်ဟူ၍ မရှိ။

ကံကြမ္မာ စက်ဝန်း၏ နိယာမအရ လူများကိုခြံ၍ဆိုရ
လျှင် လူတို့ပြုလုပ်သော သံခြေကျင်းက လူတို့ကိုပင် ပြန်၍
ချုပ်နှောင်၏။ လူတို့ပြုလုပ်သော သေနတ်ကျည်ဆံက လူတို့ကိုပင်
ပြန်၍ မှန်၏။ လူတို့ပြုလုပ်သော အဏုမြူဗုံးက လူတို့အပေါ်ကို
ပင် ပြန်၍ ကြိ၏။ သမိုင်းအရ ဆိုလျှင်လည်း သူပြုလုပ်သော
ခေါင်းဖြတ်စက်က သူ့ခေါင်းကိုပင် ပြန်၍ဖြတ်၏။ ဤသဘော
ကို တိုက်ဆိုင်ခြင်းဟု မဆိုနိုင်။ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်၌ “သဒိသံပါကံ
ဇနေတိ-ကံဟူသည် မိမိနှင့်တူသောအကျိုးကို ပေး၏” ဟူ၍
ဆိုပါ၏။

လူ့အောက်များစွာ နိမ့်သူများ၏အသိ

လူသည် မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် လူဖြစ်သည်။ အခြားလူများကို လူမဟုတ်ဟူ၍ သိနေလျှင် ထိုအသိသည် “ဘောဒ” အသိမည်၏။ ထို “ဘောဒ” အသိသည် တကယ်တမ်းဆိုရလျှင် လူ့အသိမဟုတ်၊ လူ့အောက်များစွာ နိမ့်သူများ၏ အသိသာ ဖြစ်၏။ ယင်းကို အဘိဓမ္မာဝေါဟာရဖြင့်ဆိုရလျှင် “ပပဉ္စ” အသိဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပပဉ္စအသိဟူသည်မှာ တဏှာသိ၊ မာနသိ၊ ဒိဋ္ဌိသိဖြစ်၏။ ခြုံ၍ဆိုရလျှင် “အကုသိုလ်” အသိဖြစ်၏။

မိမိသည်လည်း လူ၊ အခြားသူများသည်လည်း လူဖြစ်သည်ဟူသောအသိသည် “အဘောဒ” အသိမည်၏။ ထို “အဘောဒ” အသိသည် ဗြဟ္မစိုရ်အသိဖြစ်၏။ ဗြဟ္မစိုရ်အသိဟူသည် ကုသိုလ်သိဖြစ်၏။ ထိုဗြဟ္မစိုရ်အသိသည်ပင် ပါရမီရှုထောင့်မှဆိုလျှင် လမ်းမှား မိစ္ဆာပဋိပဒါ ဖြစ်နိုင်သေးကြောင်း နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ္တ အဋ္ဌကထာ၊ ပဋိပဒါ-သုတ်၌ဆိုထား၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ငါသာလျှင် လူဖြစ်သည်။ အခြားသူများသည် လူမဟုတ်ဟူ၍ သိသော ဘောဒအသိသည် မည်မျှ မှားယွင်းသော အသိမှား မိစ္ဆာပဋိပဒါဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြစရာပင် လိုမည် မဟုတ်။

ပါရမီကို သဘောပေါက်ဖို့လို၏

အမှန်အားဖြင့် ပါရမီအသိဟူသည်မှာ ဘောဒအသိကို လည်း လွန်ရ၏။ အဘောဒအသိကိုလည်း လွန်ရ၏။ ထို့ကြောင့်

ဗြဟ္မစိုရ်အသိတိုင်းကိုပင် မှန်သောကျင့်စဉ် သမ္မာပဋိပဒါအဖြစ်
မဆိုဘဲ၊ မှားသောကျင့်စဉ် မိစ္ဆာပဋိပဒါအဖြစ် ရှိနိုင်သေးကြောင်း
ပဋိပဒါသုတ်၌ ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သူတို့၏
လုပ်ငန်း = ပါရမီဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းအပေါ်၌ အခြေမခံ၊
နှလုံးသွင်း အပေါ်၌သာ အခြေခံ၏။

ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းအနေဖြင့်ဆိုရလျှင် ဒါနဖြစ်ချင်
ဖြစ်မည်။ သီလဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ ဘာဝနာဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ သို့
ရာတွင် ဒါနဖြစ်တိုင်း ပါရမီမဖြစ်။ သီလဖြစ်တိုင်းလည်း
ပါရမီမဖြစ်။ ဘာဝနာဖြစ်တိုင်းလည်း ပါရမီမဖြစ်။ အချုပ်အား
ဖြင့် ဆိုရလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်တိုင်း ပါရမီမဖြစ်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာက ဈာန်အဘိညာဉ်လုပ်ငန်းများ
သည်ပင် ပါရမီဖြစ်ချင်မှဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူခြင်း
ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ပါရမီဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းအပေါ်၌ မတည်ဘဲ
နှလုံးသွင်းအပေါ်၌သာတည်ကြောင်း ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

မြင့်မြတ်မှုနှင့် မမြင့်မြတ်မှုတို့၏ ခြားနားချက်

ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်အခြေတည်၍ဆိုရလျှင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်
ကပင် လုပ်ငန်းကိုလုပ်လုပ် ကိုယ်ဖြင့်လုပ်လျှင် ကာယကံလုပ်
ငန်းချည်းဖြစ်၏။ ဘာမျှ ခြားနားချက်မရှိ။ နှုတ်ဖြင့်လုပ်လျှင်
ဝစီကံလုပ်ငန်းချည်းသာဖြစ်၏။ ဘာမျှ ခြားနားချက်မရှိ။ စိတ်
ဖြင့်လုပ်လျှင် မနောကံလုပ်ငန်းချည်းဖြစ်၏။ ဘာမျှခြားနားချက်

မရှိ။ ကောင်းမှုကိုလုပ်လျှင်လည်း ကုသိုလ်ကံလုပ်ငန်းချည်း ဖြစ်၏။ ဘာမျှ ခြားနားချက်မရှိ။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းအပေါ် အခြေတည်၍ မြင့်မြတ်မှုနှင့် မမြင့်မြတ်မှုတို့ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသဘောကိုရည်၍ မြတ်စွာဘုရား ကလည်း “စေတနာ ဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ” ဟု ဟော တော်မူခြင်းဖြစ်၏။ ဤဒေသနာတော်အရ မြင့်မြတ်မှုနှင့် မမြင့် မြတ်မှုကို လုပ်ငန်းအပေါ် အခြေတည်၍ ခွဲခြားရမည်မဟုတ်။ စေတနာအပေါ် အခြေတည်၍သာ ခွဲခြားရမည်ဟု နားလည်ရ၏။

ကာယကံလုပ်ငန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝစီကံလုပ်ငန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မနောကံလုပ်ငန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အကုသိုလ် လုပ်ငန်းပဲဖြစ်ဖြစ် လောကလူသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် မိမိ၏ဘဝကို စတေးပြီး လုပ်ဆောင်ပါက ထိုလုပ်ငန်းသည် မြင့်မြတ်မှု မည်၏။ ပါရမီမည်၏။

ပါရမီသဘောဟူသည်မှာ မိမိအတွက် တစ်စုံတစ်ရာသော အကျိုးစီးပွားကို မျှော်ကိုးခြင်းမရှိဘဲ စွန့်လွှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် စတေးခြင်း သက်သက်သာ ဖြစ်၏။ စွန့်လွှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် စတေးခြင်းဟူသည်မှာ အတ္တကို ပယ်သတ်ခြင်းဖြစ်၏။ အတ္တကို ပယ်သတ်ခြင်းဟူ သည်မှာလည်း တဏှာကို သတ်ခြင်း၊ မာနကို သတ်ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိကို သတ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အတ္တ သေသဖြင့် ရရှိသောအကျိုးသည် အတ္တကြောင့် ရရှိသောအကျိုးထက် များစွာမြင့်မား၏။

ရတနာသုံးပါး၌ ငွေကျပ်တစ်သိန်းတန်စီ အဆောက်
အအုံများကို သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာ လှူဒါန်းကြသူ နှစ်ယောက်
တို့တွင် ငွေကျပ်ကုန်ကျခြင်းလည်းတူ၏။ သဒ္ဓါတရား ထက်သန်
ခြင်းလည်း တူ၏။ အလှူဝတ္ထုအဖြစ် အဆောက်အအုံချင်းလည်း
တူ၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရတနာသုံးပါးချင်းလည်း တူ၏။
သို့ရာတွင် နှလုံးသွင်းချင်းမတူ၊ ဦးတည်ချက်ခြင်း မတူ။

ဒါယိကာမတစ်ဦးက သံသရာချမ်းသာသို့ ဦးတည်
၏။ သံသရာချမ်းသာသို့ ဦးတည်ခြင်းကို ဝဋ္ဋသီသ ဟူ၍
ဆို၏။

အခြားဒါယိကာမတစ်ဦးက သံသရာမှ ထွက်မြောက်ဖို့ရာ
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဦးတည်၏။ သံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာ
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဦးတည်ခြင်းကို ဝိဝဋ္ဋသီသဟူ၍ ဆို၏။

ဤနေရာတွင် လုပ်ငန်းချင်းကား တူ၏။ ဦးတည်ချက်
ချင်းကားမတူ။ ထို့ကြောင့် စေတနာချင်းမတူဟူ၍ဆိုရ၏။
စေတနာချင်း မတူလျှင် ကံချင်းမတူ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

သံသရာချမ်းသာသို့ ဦးတည်သော လုပ်ငန်းဟူသမျှ၌
လုပ်ငန်းကိုလုပ်သူသည် အရာရာတိုင်း၌ “ငါ” ကိုသာမြင်၏။
ရတနာသုံးပါး၌ပင် “ငါ၏အရိပ်” ကို မြင်ရ၏။ လောက၌
လည်း “ငါ၏အရိပ်” ကို မြင်ရ၏။ “ငါ၏အရိပ်” ကို မြင်ရခြင်း
ဟူသည်မှာ ငါ့အတွက် ကျေးဇူးရှိ၊ မရှိကို မြင်ခြင်းဖြစ်၏။
အကယ်၍ ငါ့အတွက် ကျေးဇူးမရှိဘူးဟူ၍ ထင်လျှင် ကျေးဇူးရှိ

မည်ဟူ၍ထင်ရသောအရာများကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ရွေးတတ်၏။ လောကကိုလည်း ရွေးတတ်၏။ အလှူဝတ္ထုကိုလည်း ရွေးတတ်၏။ အရာရာတိုင်းကို ရွေးတတ်၏။ ထိုသို့ရွေးခြင်းမှာ သူ့အတွက် အကျိုးရှိသည်ထက်ရှိအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ရွေးခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူ ရွေးချယ်သဖြင့် ရရှိသောအကျိုးကား အဝိဇ္ဇာမျက်စိဖြင့် မြင်ရသောအကျိုးသာဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာမျက်စိဖြင့် မြင်ရသော အကျိုးမဟုတ်။

လင်းတမျက်စိဖြင့်ကြည့်လျှင် အကောင်ပုပ်သည် သူ့ထက် သက်တမ်းရှည်ဖို့အတွက် အကျိုးဖြစ်သော်လည်း လူ့မျက်စိဖြင့်ကြည့်လျှင် အကောင်ပုပ်သည်လည်းကောင်း၊ လင်းတသက်တမ်းရှည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အပြစ်သာဖြစ်၏။

သံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဦးတည်၍ လုပ်သောလုပ်ငန်းဟူသမျှ၌ လုပ်ငန်းကိုလုပ်သူသည် အရာရာတိုင်း၌ လောကကိုသာမြင်၏။ “ငါ” ကိုမမြင်၊ “ငါ”၏ အရိပ်ကို မမြင်။ ရတနာသုံးပါး၌ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း၊ သီလစောင့်ထိန်းခြင်း၊ ဒါနပြုခြင်း၊ ဘာဝနာပွားများခြင်းများသည်လည်း မိမိအတွက် ပဓာနမဟုတ်၊ မိမိပတ်ဝန်းကျင် လောကအတွက်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဆောင်ရွက်သူ၏ စွမ်းရည်ထက်မြက်လျှင် ထက်မြက်သလောက် ထိရောက်၏။

ထို့ကြောင့် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိ၏ စွမ်းရည်ထက်မြက်ရေးအတွက် ရည်စူး၍ အားသစ်လောင်း သည့်အနေဖြင့် ဗောဓိပက္ခိယ အားစွမ်းအင်များ မိမိ၏ သန္တာန် ၌ ပြည့်ဝသည်ထက် ပြည့်ဝပါစေခြင်းငှာ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဒါနကို ပြုခြင်းဖြစ်၏။ သီလ ကို ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်၏။ ဘာဝနာကို ပွားများခြင်းဖြစ်၏။ ယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ရိုးမှန်ပါလျှင် တစ်ကိုယ် ကောင်းစိတ်ထားဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာ မင်း ဖြစ်လာစေရန်ရည်ရွယ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို မပြု အပ်ဟူ၍ သူသိ၏။

ထို့ကြောင့် သာမန်လူများသည် ဘာကိုကြည့်ကြည့် “ငါ” နှင့် “ငါ့အရိပ်” များကိုသာမြင်ပြီး၊ ဘာကိုလုပ်လုပ် “ငါ” နှင့် “ငါ့အရိပ်” အတွက်သာ လုပ်ကြခြင်းဖြစ်၏။ မြင့်မြတ် သူများကား ဘာကိုကြည့်ကြည့် လောကနှင့် လောကအရိပ်ကို သာမြင်ပြီး၊ ဘာကိုလုပ်လုပ် လောကနှင့် လောကအရိပ်အတွက် သာ လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ရာ၌ပင် သာမန် လူများက မိမိတို့သန္တာန်၌ ကုသိုလ်ကံများ စီးပွားမှုကို ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားကြ၏။

မြင့်မြတ်သူများကမူ မိမိတို့၏ သန္တာန်ရှိ ထက်မြက်သော ပုညသမ္ဘာရများ၊ ဉာဏသမ္ဘာရများဖြင့် မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ချီးမြှောက်ရန် ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားကြ၏။ ဤသည်မှာ

သာမန်လူများနှင့် မြင့်မြတ်သူများ၏ ခြားနားချက်ဖြစ်၏။
လုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက် ခြားနားသလောက် ရရှိသော လက်တွေ့
အကျိုးချင်းလည်း ခြားနား၏။

သူမရှိလျှင် ငါမရှိနိုင်

သို့ဖြစ်လေရာ အရဟတ္တမဂ်ကို မရနိုင်သေးမီကာလ
အတွင်း ပုထုဇဉ်လူ သားများသည် မိမိတို့၏ အစွဲအလမ်းများကို
အဆိုးဘက်မှ အကောင်းဘက်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့
လို၏။ အကောင်းဘက်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းဟူသည်
မှာ မိမိတို့၏ အစွဲအလမ်းဥပါဒါန်များကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပယ်သတ်
နိုင်အောင် အားထုတ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်များကို စွမ်းနိုင်
သမျှ ပယ်သတ်နိုင်အောင်အားထုတ်ခြင်းဟူသည်မှာလည်း မိမိ၏
အကျိုးကို ပဓာနမပြုဘဲ လောက၏အကျိုးကို ပဓာနပြု၍
လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့်သာ အရာရာတိုင်း
“သူ” ကို နေရာ မပေးချင်ဘဲ “ငါ” သာ နေရာယူချင်သည့်
“ငါပဓာန” အမြင်ကို တဖြည်းဖြည်း ပါးသုညထက်ပါးအောင်
အားထုတ်ရာရောက်၏။ အမှန်အားဖြင့် “သူ” ကြောင့် “ငါ”
ရှိခြင်းဖြစ်၏။ “သူ” သာမရှိလျှင် “ငါ” ဟူ၍ မရှိနိုင်။
သို့ကြောင့် သူသည် အလွန်ကျေးဇူးတင်စရာကောင်း၏။ ဤသို့
မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၏။ ဤသို့မြင်အောင် ဆောင်ရွက်

နိုင်စွမ်းရှိဖို့ဆိုသည်မှာ လွယ်သည်တော့မဟုတ်။ မလွယ်သော်
လည်း ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများသည် လောက
၌ တကယ်ပင် ရှိခဲ့ဖူးပါ၏။ ယခုလည်း ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်၏။
နောင်လည်း ရှိနေဦးမည်သာ ဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူးများကို “အလောင်းတော်များ” ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ “ပါရမီရှင်များ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။
အလောင်းတော်များတွင် ဘုရားအလောင်းတော်သည် “စံ”
ဖြစ်၏။

မိမိအကျိုးကို ပဓာနမပြုဘဲ လောက၏အကျိုးကို ပဓာန
ပြု၍ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လောကအပေါ်
တကယ်တမ်း ကြင်နာသောကရုဏာတရားကို ထားနိုင်မှဖြစ်၏။
ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇအရဆိုလျှင် လောက၌ မိမိလောက် ချစ်စရာ
ကောင်းသော အခြားသက်ရှိသက်မဲ့အရာဟူ၍ ဘာမျှမရှိဟု
ခံယူထားကြလေရာ ဓမ္မတာအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချစ်သလောက်
အခြားမည်သူ့ကိုမျှ မချစ်။ မိမိကိုယ်ကို ကြင်နာသလောက်
အခြားမည်သူ့ကိုမျှ မကြင်နာ၊ မိမိကိုယ်ကို ဝမ်းမြောက်သလောက်
အခြားမည်သူ့အပေါ်မျှ ဝမ်းမြောက်။ ဤသည်မှာ ပုထုဇဉ်တို့၏
ဗီဇစိတ်ဓာတ်ဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
မိမိ၏အကျိုးထက် လောက၏အကျိုးကို ဦးစားပေး၍ ဆောင်
ရွက်မည်ဆိုလျှင် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာကို
ကျော်လွန်နိုင်မှဖြစ်၏။

ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာကို ကျော်လွန်နိုင်သူ

ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာကို ကျော်လွန်နိုင်သူများသည်လည်းကောင်း၊ ကျော်လွန်နိုင်ရန် ကြိုးစားကြသူများသည်လည်းကောင်း လောက၌ ရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် ကျော်လွန်ရန် ကြိုးစားတိုင်းလည်း ကျော်လွန်နိုင်သည်မဟုတ်။ ရာထူး၊ ဂုဏ်သိန်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ ကွန်ရက်အတွင်း၌ ကျဆုံးရသည်များလည်းရှိ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုကွန်ရက်ကို ဖောက်ထွက်ရန် စွမ်းနိုင်သူများသာ တကယ်ကြိုးစားကြသူများဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များရှိသောဒေသသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကံအဆောက်အဦများနှင့် ဉာဏ်အဆောက်အဦများကြောင့်သာယာဖွယ်၊ ချမ်းမြေ့ဖွယ်ဖြစ်သည်မှာ ပြောစရာပင် မလိုပါချေ။

ထို့ပြင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကျော်စောက်တို့သည် ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့တက်သွားသည်ကို သူတို့ကိုယ်တိုင်ကသော်လည်းကောင်း၊ အခြားသူတို့ကသော်လည်းကောင်း မကြားကြစေကာမူ တက်သွားသည်ကတော့ အမှန်ဖြစ်လေ၏။

ဤသည်ကိုပင် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ တို့က ကောင်းချီးပေးကြသည်ဟု ဆိုကြ၏။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင် ထိုကဲ့သို့ကောင်းချီးပေးသူများထဲ၌ ပါဝင်နေသည်ကို သိချင်လည်းသိမည်။ သိသလိုရှိချင်လည်းရှိမည်။ သိပါလျက် မသိကျိုးကျွန်ပြုချင်လည်းပြုမည်။ လုံးဝမသိသူဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မည်။

သို့ရာတွင် မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မဘက်တော်သားများ အနေဖြင့်မူ ကောင်းချီးပေးကြသည်ပင်ဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍ ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယတို့၏ လွမ်းမိုးမှုကြောင့် “သိစိတ်”က အဓမ္မဘက်တော်သားဖြစ်စေကာမူ မသိစိတ်က ဓမ္မဘက်တော် သားဖြစ်သည်မှာ အမှန်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လူ့ဘဝကို ရယူခဲ့သောကံသည် ကုသိုလ်ကံဖြစ်ပြီး ထို “ကံ”ကြောင့် ဖြစ်ရ သော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်သည် ပင်ကိုမူလအားဖြင့် ဖြူစင် မြင့် မြတ်သော မဟာဝိပါက်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မူလ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် အားလုံးမြင့်မြတ် ဖြူစင်သူများချည်းဖြစ်ကြ၏။ အားလုံး လေးစားထိုက်သူများချည်း ဖြစ်ကြ၏။

လောကလူသားများအတွက် ပေးကမ်းစရာ၊ ထောက်ပံ့ စရာ၊ ပံ့ပိုးစရာ၊ ကူညီစရာ၊ အသုံးချစရာအဖြစ် မြင်နေပါက အနှောင်အဖွဲ့မဖြစ်၊ “နိဿရဏ”ဖြစ်၏။ နိဿရဏအမြင်အရ ဆိုရလျှင် ရာထူး၊ ဂုဏ်သိန်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ မြင့်မားလေ လောက လူသားများအတွက် အသုံးချနိုင်လေဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် သံသရာသမိုင်း၌ နိဿရဏဘက်သို့ မျက်နှာပြုသူများကို မြင့်မြတ်သူများအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ကြ ပြီး “နိဿရဏ” ဘက်သို့ ကျောခိုင်းသူများကို အညတရများ အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ကြခြင်းဖြစ်၏။

ပါရမီမဟုတ်သောကုသိုလ်

အတ္တ အဖြစ် ကုသိုလ်ယူခြင်းလည်းရှိ၏။ ထိုသို့ယူရာတွင် ကုသိုလ်သည် ပါရမီမဟုတ်သောကုသိုလ်နှင့် ပါရမီကုသိုလ် ဟူ၍ နှစ်မျိုး ကွဲပြားသွား၏။ ပါရမီမဟုတ်သော ကုသိုလ်သည် ပပဉ္စ တရားကို အားပြု၏။ ပပဉ္စတရားဟူသည်မှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ပင်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကုသိုလ်သဘောအရ ကောင်းမှုကို လုပ်သည်ပင်ဖြစ်စေကာမူ ထိုကုသိုလ်သည် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ အလိုအတိုင်း လိုက်နာရ၏။ ကောင်းမှုဟူသည် မှာလည်း ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့် သုံးမျိုး ကွဲပြား၏။

ပပဉ္စ တရားအပေါ် အခြေခံ၍ ဒါန-အရ ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သီလ-အရ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို မပြုမိအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာ-အရ အသိဉာဏ်ပညာ တိုးပွားရေးအတွက် တရားဘာဝနာပွားများခြင်းသည်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် မပေါ်ထွန်းမီကပင် ဤလောက၌ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်၏။

ထိုစဉ်က လူများသည်လည်း များသောအားဖြင့် ထိုအတိုင်း လုပ်ကြ၏။ ထိုသို့သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်နည်းကို “သာသနာပ ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်နည်း” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤလုပ်နည်းအရ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လုပ်သောအခါ ဒါနလုပ်ရာ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်၌ မိမိချမ်းသာလို၍ ဒါနကို

လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ သီလ ဆောက်တည်ရာ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်၌ မိမိအသက်ရှည်လို၍ သီလကို တည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဘာဝနာကို ပွားရာ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်၌ မိမိ ပညာပွားများလို၍ တရားဘာဝနာ ပွားများခြင်းဖြစ်၏။

ချမ်းသာချင်လျှင် ဒါနကို ပြုရသည်မှာ မှန်၏။ အသက် ရှည်လိုလျှင် သီလကို စောင့်ထိန်းရသည်မှာမှန်၏။ ပညာရှိဖြစ်လို လျှင် ဘာဝနာကို ပွားများရသည်မှာ မှန်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤ လောက၌ သတ္တဝါမှန်လျှင် စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းသာဖြင့် နေလိုကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒါနပြုခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို အားထားရာ “သရဏ” ကို ရှာခြင်းဟူ၍ ဆို၏။

ဒါနကြောင့်ရသော စည်းစိမ်ဥစ္စာဟူသည် မိမိ၏အား ထားရာ ရိက္ခာထုပ်ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် သတ္တဝါမှန်လျှင် အနာ ရောဂါကင်းစွာနှင့် အသက်ရှည်လိုကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့် သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို မသေခြင်း “အမတ” ကို ရှာခြင်းဟူ၍ဆို၏။ သတ္တဝါမှန်လျှင် ဘေးရန် အန္တရာယ်၊ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကြံဆောင် နိုင်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံလိုကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာဝနာကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို လွတ်မြောက် ရာ “မောက္ခ” ကိုရှာခြင်းဟူ၍ ဆို၏။

အသိဉာဏ် ပညာနှင့်ပြည့်မှသာ အနှောင်အဖွဲ့ဟူသမျှ လွတ်မြောက်အောင် ကြံဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ပင်ကိုဗိဇ္ဇာအရ ကြံစည် ရာတွင် ချမ်းသာနည်းအဖြစ် ဒါနကို တွေ့၏။ အသက်ရှည်နည်း အဖြစ် သီလကို တွေ့၏။ ပညာရှိနည်းအဖြစ် ဘာဝနာကို တွေ့၏။ ထိုနည်းသုံးမျိုးသည် သံသရာတွင်း နည်းဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် အသိဉာဏ်နှင့် ရင့်ကျက်မှုကြောင့် သံသရာ တွင်းနည်းအဖြစ်မှ သံသရာလွန်နည်းအဖြစ်သို့ တိုးမြှင့်လိုက် သောအခါ ဒါန-မှ သရဏ ကို ရ၏။ သီလ- မှ အမတ- ကို ရ၏။ ဘာဝနာ-မှ မောက္ခ-ကိုရ၏။

ဒါန, သီလ, ဘာဝနာတို့ကို လုပ်ရာတွင် ပါရမီမဟုတ် သော ကုသိုလ်အမြင်ဖြင့်သာ လုပ်ပါက သံသရာလွန်နည်းအဖြစ် စိတ်ကထင်သော်လည်း တကယ်တမ်းကျတော့ သံသရာအတွင်း အတိုင်းသာ လုပ်မိရက်သားဖြစ်ကြ၏။ ဤအတိုင်းသာ လုပ်ခြင်း သည် သာသနာပလုပ်နည်းဖြင့် လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤလုပ်ငန်းကို ဝဋ္ဋသီသ လုပ်နည်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာ ပဋိပဒါလုပ်နည်းဟူ၍လည်းကောင်း ပိဋကတ်တော်၌ ဆို၏။ ဤလုပ်နည်းအရ လုပ်ခြင်းဟူသမျှသည် မိမိကိုယ်ကိုသာ ဦးစား ပေး၍ လုပ်ခြင်းချည်းသာဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ဦးစားပေး၍ လုပ်ပါကလည်း လောကမှ ထွက်မြောက်ရာကို မည်သည့်အခါမျှ ရမည် မဟုတ်။ လောကမှ ထွက်မြောက်ရာကို ရနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်လျှင်လည်း ထိုယုံကြည်ချက်သည် မှားသော ယုံကြည် ချက်သာ ဖြစ်၏။ ထိုယုံကြည်ချက်အတိုင်းလုပ်ပါက အလွန်ဆုံး

ဈာန် အဘိညာဉ်ကိုသာ ရနိုင်၏။ ထို့ထက်မပို။ အမှန်အားဖြင့် လောကမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသည်မှာ ငါ (အတ္တ) မှ လွတ်မြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ငါမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကိုပင် သံသရာမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ လောကမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ အကယ်၍ “ငါ” လွတ်မြောက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အရာရာတိုင်း၌ “ငါ” ကို ရှေ့တန်းတင်ပြီးလုပ်နေပါက အဘယ်သို့လျှင် စစ်မှန်သော သံသရာမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ အမှန်မဖြစ်နိုင်သည်သာ။

ဗုဒ္ဓညွှန်ကြားသော ဒါန သီလ ဘာဝနာ

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ဒါန ပြုနည်း၊ သီလ ဆောက်တည်နည်း၊ ဘာဝနာ ပွားများနည်းကို ပြင်လိုက်သည်။ ဒါနကိုပြုရာတွင် ရှေးရှေးနည်းအရ ပါရမီမဟုတ်သော ကုသိုလ်အမြင်ဖြင့် မပြုတော့ဘဲ ယခုနည်းအရ ပါရမီကုသိုလ်အမြင်ဖြင့်သာပြုရန် မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတော်မူ၏။ သီလကို ဆောက်တည်ရာတွင်လည်း ရှေးနည်းအရ ပါရမီမဟုတ်သော ကုသိုလ်အမြင်ဖြင့် မပြုတော့ဘဲ ယခုနည်းအရ ပါရမီကုသိုလ်အမြင်ဖြင့်သာပြုရန် မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတော်မူ၏။ ဘာဝနာကို ပွားများရာတွင်လည်း ရှေးနည်းအရ ပါရမီမဟုတ်သော ကုသိုလ်အမြင်ဖြင့်

မပွားများတော့ဘဲ ယခုနည်းအရ ပါရမီကုသိုလ်အမြင်ဖြင့်သာ
ပွားများရန် မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတော်မူ၏။

နည်းနှစ်မျိုးတွင် ရှေးနည်းထက် ယခုနည်းက ပို၍
အာနိသင်ကြီးမား၏။ နှလုံးသွင်းအားဖြင့် ရှေးနည်းက မိမိ၏
အကျိုး “အတ္တတ္ထစရိယ” သို့ ဦးတည်၏။ ယခုနည်းက
လောက၏အကျိုး “လောကတ္ထစရိယ” သို့ ဦးတည်၏။ ရှေး
နည်းကို “သာသနာပ” နည်းဟူ၍ ဆို၏။ ယခုနည်းကို
“သာသနာတွင်း” နည်းဟူ၍ ဆို၏။

သာသနာတွင်းနည်းကို မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဟူ၍လည်းဆို၏။
အမှန်အားဖြင့် ဒါနကိုပဲ လုပ်လုပ် သီလကိုပဲဆောက်တည်
ဆောက်တည် ဘာဝနာကိုပဲ ပွားများပွားများ မည်သည့်ကုသိုလ်
ကောင်းမှုကို လုပ်လုပ် မဇ္ဈိမပဋိပဒါအရလုပ်လျှင် ရှေးသာသနာပ
နည်းထက် ယခု မဇ္ဈိမပဋိပဒါနည်းက ပို၍ပို၍ ကြီးမားသော
အကျိုးအာနိသင်ကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ အမှန်အားဖြင့် လိုချင်၍ရသော
အကျိုးထက် မလိုချင်ဘဲနှင့်ရသောအကျိုးက ပို၍လည်းများ၏။
ပို၍လည်း အာနိသင်ထက်၏။ ပို၍လည်း ငြိမ်းချမ်းမှုကို
ဖြစ်စေ၏။

လိုချင်ခြင်းသည် “လောဘ”ဖြစ်၏။ မလိုချင်ခြင်းသည်
“အလောဘ”ဖြစ်၏။ “လောဘ”ဟူသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။
“အလောဘ” ဟူသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ “လောဘ”ဟူသည်
မိမိအတွက် သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ “အလောဘ”ဟူသည်

လောကအတွက် စွန့်လွှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ စတေးခြင်းဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်ထက် ကုသိုလ်က အကျိုးပေးသန်သည်
မှာ အထူးပြောစရာပင် မလိုပါချေ။

သံယောဇဉ်ကို ပါရမီဖြစ်အောင်လုပ်နည်း

လူဟူ၍ဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘဝနှင့်ပတ်ဝန်း
ကျင်ကို သံယောဇဉ်ကြီးများဖြင့် ချည်နှောင်ပြီးသားဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်လှုပ်လျှင် မိမိလည်း လှုပ်ခြင်းဖြစ်၏။
မိမိလှုပ်လျှင်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်က လှုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့
ကြောင့် မိမိက ကောင်းသောလှုပ်ခြင်းဖြင့်လှုပ်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်
က ကောင်းသောလှုပ်ခြင်းဖြင့် လှုပ်မည်ဖြစ်၏။ မိမိက မကောင်း
သောလှုပ်ခြင်းဖြင့် လှုပ်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်က မကောင်းသော
လှုပ်ခြင်းဖြင့် လှုပ်မည်ဖြစ်၏။ မကောင်းသောလှုပ်ခြင်းဟူသည်
မှာ “ငါ”ကို ပဓာနပြု၍ မိမိအတွက် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်
လှုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ကောင်းသောလှုပ်ခြင်းဟူသည်မှာ လောကကို
ပဓာနပြု၍ လောကအတွက် ကရုဏာဖြင့် လှုပ်ခြင်းဖြစ်၏။

“ဒယာယ န ဘဝေ ဌာနံ၊ ပညာယ န သမေ ဌိတိံ”

လောကအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ “ကရုဏာ” လောက်
အစွမ်းထက်သော “အား” မည်သည်မရှိဟူ၍ ဆိုကြ၏။

ထိုအခါ သံယောဇဉ်ကြီးများသည် ဗြဟ္မစိုရ်ကြီးများ
ဖြစ်သွားကြ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်ကြီးများ ဖြစ်သွားလျှင် သံယောဇဉ်ဟူ၍

မခေါ်နိုင်တော့။ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းဟူ၍သာ ခေါ်နိုင်တော့၏။

လူသည် လူ့ဘဝကိုရ၍ အရွယ်ရောက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လုပ်ငန်းများကို တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု လုပ်ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုလုပ်ငန်းသည် ကာယကံလုပ်ငန်းဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်၊ ဝစီကံလုပ်ငန်း ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မည်၊ မနောကံ လုပ်ငန်း ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မည်။ လုပ်ငန်းအနေဖြင့် တစ်ခုခု ဖြစ်ဖို့တော့ သေချာ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုပင် လုပ်သည်ဖြစ်စေ ပါရမီမြောက်သော လုပ်နည်းအတိုင်း လုပ်ဖို့ လို၏။

ပါရမီဟူသည်မှာ မြန်မာပြန်အနက်အားဖြင့် “မြင့်မြတ် သူ တို့၏လုပ်ငန်း” ဟူ၍ ဖြစ်လေရာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ် နည်းအတိုင်းသာလုပ်လျှင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်လုပ် အလို အလျောက် ပါရမီဖြည့်ပြီးသာဖြစ်၏။ ပါရမီဖြည့်ပြီးသာဖြစ်လျှင် သန္တိ သုခ သို့ ဦးတည်မိရက်သားဖြစ်၏။

သန္တိသုခ သို့ ဦးတည်ခြင်းဟူသည်မှာ သစ္စာလေးပါး ကို သိနိုင်ရန် အခြေခံအားဖြင့် ရင့်ကျက်အောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများကိုလုပ် ရာ၌ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုပင် လုပ်သည်ဖြစ်စေ မိမိ၏ ကျေးဇူးရှင် လောကအပေါ် ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းဟူ၍ ခံယူပြီး လုပ်အပ်၏။ ယင်းကိုပင် ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် “ပါရမီဖြည့်ခြင်း” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အခြေခံအားဖြင့် လုပ်ငန်းဆယ်မျိုး

ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ကျေးဇူးဆပ်ရာတွင် မြင့်မြတ်သူ တို့၏ လုပ်ငန်းအနေဖြင့် လုပ်ပါက အခြေခံအားဖြင့် လုပ်ငန်း ၁၀ မျိုးရှိ၏။ ယင်းကို ပါရမီ ၁၀ ပါးဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။

မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုဖြစ်ဖြစ် မိမိလုပ်ငန်းတွင် အနစ် နာခံခြင်းသဘောသည် ပါဝင်မြဲဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိလုပ် သော လုပ်ငန်း၌ အနစ်နာခံခြင်းကို လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သော လုပ်ငန်းအဖြစ် ခံယူပြီးပါက “ဒါနပါရမီကိုဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

ထိုသို့လုပ်ရာ၌ ကိုယ်ကျိုးကိုမငဲ့ဘဲ ဖြူစင်သော စိတ်ထား ဖြင့်လုပ်ပါက “သီလပါရမီကိုဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

မိမိလုပ်သောလုပ်ငန်း၌ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘကိုဖြစ်စေ၊ ရာထူးဂုဏ်သိန်ကိုဖြစ်စေ၊ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လို၍ဖြစ်စေ၊ အခြား တစ်နည်းနည်းဖြင့် ရနိုင်သော အခွင့်အရေးတစ်မျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ၊ ပြောရိုးဝေါဟာရဖြင့် ပြောရလျှင် ဘဝသမ္ပတ္တိနှင့် ဘောဂသမ္ပတ္တိ ကိုဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ရာ မျှော်ကိုးခြင်းဟူ၍ လုံးဝမရှိဘဲ မိမိ အနေဖြင့် လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သောလုပ်ငန်းကို လုပ်ခြင်းဟူ၍သာ ခံယူပြီး လုပ်ပါက “နေက္ခမ္ပပါရမီကိုဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

ထိုသို့လုပ်ရာ၌ မိမိအတွက် အကျိုးအရှိဆုံးအဖြစ် မခံယူဘဲ လောကအတွက် အကျိုးအရှိဆုံးအဖြစ် ခံယူပြီး မိမိ၏ ကာယအား နှင့် ဉာဏအားကို အပြည့်အဝ အသုံးပြုပြီး အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဆက်စပ်၍လုပ်ပါက “ပညာပါရမီကိုဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

မလျော့သော ဇွဲလုံ့လဖြင့် လုပ်ပါက “ဝီရိယပါရမီ ကိုဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

တွေ့ကြုံရသော အခက်အခဲဟူသမျှကို နောက်မဆုတ်ဘဲ ကြံကြံခံ၍ ဆောင်ရွက်ပါက ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် “ခန္တီ ပါရမီကို ဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သော လုပ်ငန်းအဖြစ် ခံယူထားသည့် အတိုင်း ထိုခံယူချက်အပေါ် သစ္စာမဖောက်ဘဲ ကာယကံအား ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝစီကံအားဖြင့်လည်းကောင်း မိမိ၏ မူလ ခံယူချက်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ပါက “သစ္စာပါရမီကို ဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

မိမိ၏ မူလခံယူချက်အရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြေ အနေနှင့် အချိန်အခါအလိုက် လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ပြောင်းလဲ သော်လည်း မူရင်း ရည်ရွယ်ချက် အနည်းငယ်မျှ ရွေ့လျော့ မခံဘဲ ဆောင်ရွက်ပါက ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် “အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီကို ဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

မိမိပတ်ဝန်းကျင် လောကအပေါ် တကယ်တမ်းချစ်စိတ် ဖြင့် မိမိချစ်သော လောကအတွက် မိမိ၏ အသက်၊ အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်တို့ကိုပါ စွန့်လွှတ်နိုင်သော မေတ္တာမျိုးဖြင့် ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြစ်ပါက “မေတ္တာပါရမီကိုဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။

မိမိဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သူ က မြှောက်မြှောက် မည်သူက ချောက်ချောက် တစ်စုံတစ်ရာ

တုန်လှုပ်မှုမရှိဘဲ မိမိလုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင်သာ အာရုံ စူးစိုက်ပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးဖြစ်ပါက “ဥပေက္ခာပါရမီကို ဖြည့်ခြင်း” ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ငန်း အနေဖြင့် လုပ်ရာတွင် အခြေခံအားဖြင့် လုပ်ငန်း ၁၀ မျိုး ဖြစ်၏။

မိမိတို့သည် လောကက မွေးထုတ်လိုက်သော လောက၏ သားသမီးများဖြစ်ကြသည့် အားလျော်စွာ လောက၏ ကျေးဇူးကို သိဖို့လို၏။ လောက၏ ကျေးဇူးကို သိပြီးနောက် လောက၏ ကျေးဇူးကို ဆပ်ဖို့လို၏။

လောက၏ကျေးဇူးကိုဆပ်ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားရှင် တို့သာ လျှင် မိမိတို့၏ တာဝန်အနေဖြင့် အကျေဆုံး ဆပ်နိုင် သူများဖြစ်ကြပါသော်လည်း မိမိတို့ ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့်လည်း အစမထင် သံသရာမှစ၍ မိမိတို့အပေါ် တင်ရှိလာသော ကျေးဇူး ကို တစ်နိုင်တစ်နိုင်အနေဖြင့် မိမိတို့စွမ်းနိုင်သလောက် ဆပ် အပ်ပါ၏။

ထိုသို့ဆပ်ရာတွင် မိမိတို့ဆင်သော ကျေးဇူးနှင့်အညီ မိမိတို့သည် သံသရာ၌ကျင်လည်ရစဉ် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် ပိုမိုမြင့်မားသော ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့နှင့် ပြည့်စုံရန် မရည်ရွယ်ပါဘဲလျက် ပြည့်စုံပြီး အဆုံး တစ်နေ့တွင်လည်း အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အဆင့်အမျိုးမျိုးဖြင့် သန္တိသုခကို ရကြမည် ဖြစ်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဖော်ပြပါ နှလုံးသွင်းခံယူ
ချက် ၁၀ မျိုးဖြင့် မိမိတို့၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ပါက
လောကအပေါ် ပြန်လည်၍ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ကျေးဇူးဆပ်
ခြင်းသည်ပင် ပါရမီကိုဖြည့်ခြင်းဖြစ်၏။ ပါရမီကိုဖြည့်ခြင်းသည်
သန္တိသုခသို့ဦးတည်ခြင်းဖြစ်၏။ သန္တိသုခ သို့ ဦးတည်ခြင်းသည်
သစ္စာလေးပါးကို သိရန် အခြေခံခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့အနေဖြင့် မကြုံချင်ပါဘဲလျက် ကြုံတွေ့
နေကြရသော သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿတို့မှ
လွတ်မြောက်လိုပါလျှင် မိမိတို့အပေါ်တင်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်
လောက၏ ကျေးဇူးကြွေးကို မြီစားတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ကျေနိုင်
သမျှ ကျေအောင် ဆပ်အပ်၏။ ထိုကဲ့သို့ဆပ်ပါမှလည်း “လူ”
ဟူ၍ ခေါ်ထိုက်သော “လူ” စင်စစ်ဖြစ်မည် ဖြစ်ပါ၏။

ဦးရွှေအောင်

- သကျသီဟဓမ္မာစရိယ (ဝဋ်သကာ)
- စေတီယင်္ဂဏ ဓမ္မာစရိယ
- အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ (သိရောမဏိ)
- မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကဋ)

စီစဉ်သူ ပြုစုသူတို့နှင့်

ခဏားဝိုင်း

စီစဉ်သူဦးထိန်ဝင်း

- ▼ ဦးလေးဦးထိန်ဝင်းအနေနဲ့ ဒီစာအုပ်ဖြစ်လာဖို့ပေါ့လေ၊ စိတ်ထဲမှာ သန္ဓေတည်လာတာ၊ အဲဒါ ဘယ်တုန်းကပါလဲ။
- ▲ ကြာပါပြီ၊ တော်တော်ကို ကြာခဲ့ပါပြီ။ ဒီလိုဗျ၊ ဗုဒ္ဓစာပေ

တွေဟာ တိုင်းပြည်အတွက် အသုံးမတည့်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်
နည်းနည်းမှ လက်မခံဘူး။ သိပ်အသုံးမတည့်တယ်။ ကျွန်တော်
တို့ အသုံးမချတတ်လို့။ လက်ထဲ ပတ္တမြားတွေ ရောက်နေပေ
မယ့် မသုံးတတ်သလို ဖြစ်နေတယ်။ ဟိုတုန်းက ရဟန်းလူထွက်
တစ်ယောက်ရေးဖူးတဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရှိတယ်။ “သုံးမရသော
ရွှေတုံးကြီးများ” တဲ့။ ရဟန်းလူထွက်တွေအကြောင်းရေးတာ
ပါ။ ပိဋကတ်ဟာ ရွှေတုံးကြီးပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီရွှေတုံးကနေ
ဆွဲကြိုးလဲ မလုပ်တတ်၊ လက်ကောက်လည်း မလုပ်တတ်၊ ရွှေတုံး
ကြီးကို ရွှေတုံးကြီးအတိုင်းပဲ ပိုက်ထားကြတာပဲ။ နေ့စဉ်ဘဝမှာ
ပိဋကတ်ကို အသုံးချရကောင်းမှန်း မသိကြဘူး။

ကျွန်တော်များ တစ်ခါတစ်ခါ တွေးမိတယ်။ ငါတို့ဟာ
ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ တန်မှ တန်ကြရဲ့လားလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမည်
ခံပြီး ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်အတိုင်း မလိုက်နိုင်ကြဘူးလို့ ကျွန်တော်ပြင်
တယ်။

ဗုဒ္ဓအဆုံးအမဟာ တမလွန်ကောင်းစားရေးအတွက်
သက်သက်မဟုတ်ဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ လောကကောင်းကျိုး
ပြုဖို့ လူသားတွေအတွက် ကောင်းကျိုးပြုဖို့ လမ်းစဉ်တွေပဲ။
ကိုယ်ကျိုးအတွက် မဟုတ်ဘူး။ အတ္တအတွက် မဟုတ်ဘူး။ ဒီ
သဘောကို ဖော်ဆောင်တဲ့ စာအုပ်မျိုး ပေါ်ပေါက်စေချင်တာဟာ
ကြာခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် လုပ်မယ့်လူ မရှိဘူးဗျာ။ ဗုဒ္ဓဝင်ကို
ဒီရှုထောင့်နဲ့ ကြည့်မယ့်လူ မတွေ့ခဲ့ဘူး။

▼ အရင်ကရှိနှင့်ပြီး ဗုဒ္ဓဝင်စာအုပ်တွေနဲ့ အခုကိုယ်ကျင့် ဗုဒ္ဓဝင်စာအုပ်နဲ့ ဘယ်လိုထူးခြားချက်များ ရှိပါသလဲ။

▲ အခုပြောတဲ့ ရှုထောင့်ပါပဲ။ ပြီးခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်တွေက သဒ္ဓါတရားဖြစ်အောင် အဓိက ရည်ရွယ်တာပါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ကို ကြည်ညိုတတ်အောင်၊ သဒ္ဓါတရားထက်မြက်လာအောင်ဆိုတဲ့ တန်ဖိုးတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်က ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ရေး ဦးစားပေးတဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာထက်သန်လာစေနိုင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်မျိုးလည်း ရှိအပ်တယ်လို့ ယူဆယ်တယ်လေ။ ဒါနဲ့ ပိဋကတ် ဘာသာပြန်တွေ လုပ်နေတုန်းမှာ နီးစပ်သမျှ ပြောဆို ကြည့်ပေမယ့် စိတ်ဝင်စားသူ မတွေ့ခဲ့ဘူး။ တွေးပုံချင်း၊ ဓာတ်ချင်း မတူဘူးလေ။ နောက်တော့ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသကို လျှောက်ကြည့်တယ်။ အဲဒါ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ၃၀ ကျော်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်လောက်ကပေါ့။ ကျွန်တော့်မှာ လျှောက်သာလျှောက်ရတယ်။ ဆရာတော် လက်မှ ခံပါ့မလားပေါ့။ တပည့်တော် ဖြစ်ချင်တာကတော့ ဒီအချက် တွေပါပဲဘုရားဆိုပြီး တစ်-နှစ်-သုံး-လေး အစဉ်လိုက် လျှောက် ထားကြည့်လိုက်တယ်။ ဟား-ကျွန်တော်တင်သမျှ ဆရာတော် က လက်ခံသဗျား။ ဆရာတော်က သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး ထံကို ဒီအကြောင်း ထပ်ဆင့်ပြီး စာရေးလျှောက်ထားပေးတယ်။ သပြေကန်ဆရာတော်ကြီးက ဒကာထိန်ဝင်း။ ဒီကိစ္စဟာ မဟာ ဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်နဲ့ပဲ ပိုပြီးသင့်တော်ပေတယ်လို့မိန့်ပြီး ဆရာ

တော်ဆီ ပြန်လွှတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ ဆရာတော်
မှာက ဘာသာဋီကာကိစ္စတွေ ရှိနေတော့ မလုပ်ဖြစ်ဘူး။

ဒီလိုနဲ့ “ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းတစ်ဆူ
ပြုစုရန် အလိုရှိပါသည်” ဆိုပြီး ကိုယ်လိုချင်တဲ့ အချက်တွေနဲ့
တကွ ရိုက်နှိပ်ကြော်ငြာခဲ့ဖူးတယ်။ သပြေကန်ဆရာတော်ရဲ့
“ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာ” ကျမ်းစာနောက်ပိုင်း
မှာလည်း ထည့်ကြော်ငြာခဲ့တယ်။ နယ်က ဆရာတော်တစ်ပါးက
သပြေကန်ဆရာတော်ကြီးက တစ်ဆင့် ဒီစာအုပ်အတွက် ငွေ
တစ်ထောင်လှမ်းပြီး လှူပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရေးမယ့်လူ ပေါ်
မလာဘူး။

တစ်နေ့မှာ ယခင် သာသနာရေး ဒုဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူး
ကြည်ညွန့်နဲ့တွေ့တော့ သူ့ဆရာ ဦးရွှေအောင်ကို အရေးခိုင်း
ပါလို့ လမ်းညွှန်တယ်။ ဆရာနဲ့တွေ့ပြီး ပြောဆိုကြည့်တော့
ပြောလို့ဆိုလို့ ရတယ်ခင်ဗျ။ ကျွန်တော်နဲ့တွေ့ပုံမြင်ပုံချင်း
တူတယ်။ ဒါနဲ့ ဆရာ့ကို ဒီစာအုပ်ရေးဖို့ တောင်းပန်ရပါတယ်။
ဘယ်တော့မှ ပြီးပြီး စိတ်ကြိုက်သာရေးပါဆိုပြီး ဆရာရေး
နေစဉ်မှာလည်း လစဉ် ငွေတစ်ထောင် ပူဇော်ပါတယ်။ အခုတော့
စာအုပ်ဖြစ်ပါပြီ။

▼ ဒီစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးမှာ အဓိကကြိုရတဲ့ အခက်အခဲ
တွေ ဘယ်လိုရှိခဲ့ပါသလဲ။

▲ အဓိက အခက်အခဲကတော့ ခုနက ပြောခဲ့သလို ရေးမယ့်

လူပဲဗျ၊ ကျွန်တော်က ဘာမှ တတ်တာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်က
မတတ်တော့ တတ်တဲ့လူ ရှာရတာ။ ကျန်တာတွေက မခက်
ခဲပါဘူး။ ကျွန်တော် ကားရောင်းလိုက်တယ်။ စုထားတဲ့ငွေ
လေးရှိတယ်။ ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းတာတွေဖြစ်တယ်
ဗျ။ ဒီစာအုပ်အတွက် ကူညီသူတွေ ပေါ်လာတယ်။ ပါဝင်လှူဒါန်း
သူတွေ ပေါ်လာတယ်။ စာအုပ်ဖြစ်သွားတာပဲ။

ပြီးတော့ ဆရာရေးတဲ့ စာမူဘဝကတည်းက အင်္ဂလိပ်
လို ဘာသာပြန်ထားပါတယ်။ ဆရာကြီးဦးလှမောင် ဘာသာ
ပြန်တာပါ။ စာအုပ်ဖြစ်ဖို့ကူညီမယ့်သူတွေလည်း ရှိလာပြန်ပါ
ပြီ။ မကြာခင်မှာ ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်စာအုပ်
ထွက်လာပါတော့မယ်။ ပြင်းပြတဲ့ ဆန္ဒကောင်းတစ်ခုဟာ
နောက်ဆုံးတော့ ဖြစ်မြောက်သွားတာပါပဲ။

THE BUDDHA
PEERLESS BENEFACOR OF HUMANITY

BY
U SHWE AUNG
Vatamsakā, Siromani,
M.A (Sanskrit)
Joint Director, Religious Affairs Dept.
(Retired)

Translated by
U HLA MAUNG, B.A., D.L.
Newspaper Editor, Retired

DARING TO SACRIFICE LITTLE BY LITTLE
WILL ENSURE GOOD FUTURE EXISTENCES

SASANA ERA 2517

MYANMAR ERA 1356

MAY, 1945

ဗုဒ္ဓ

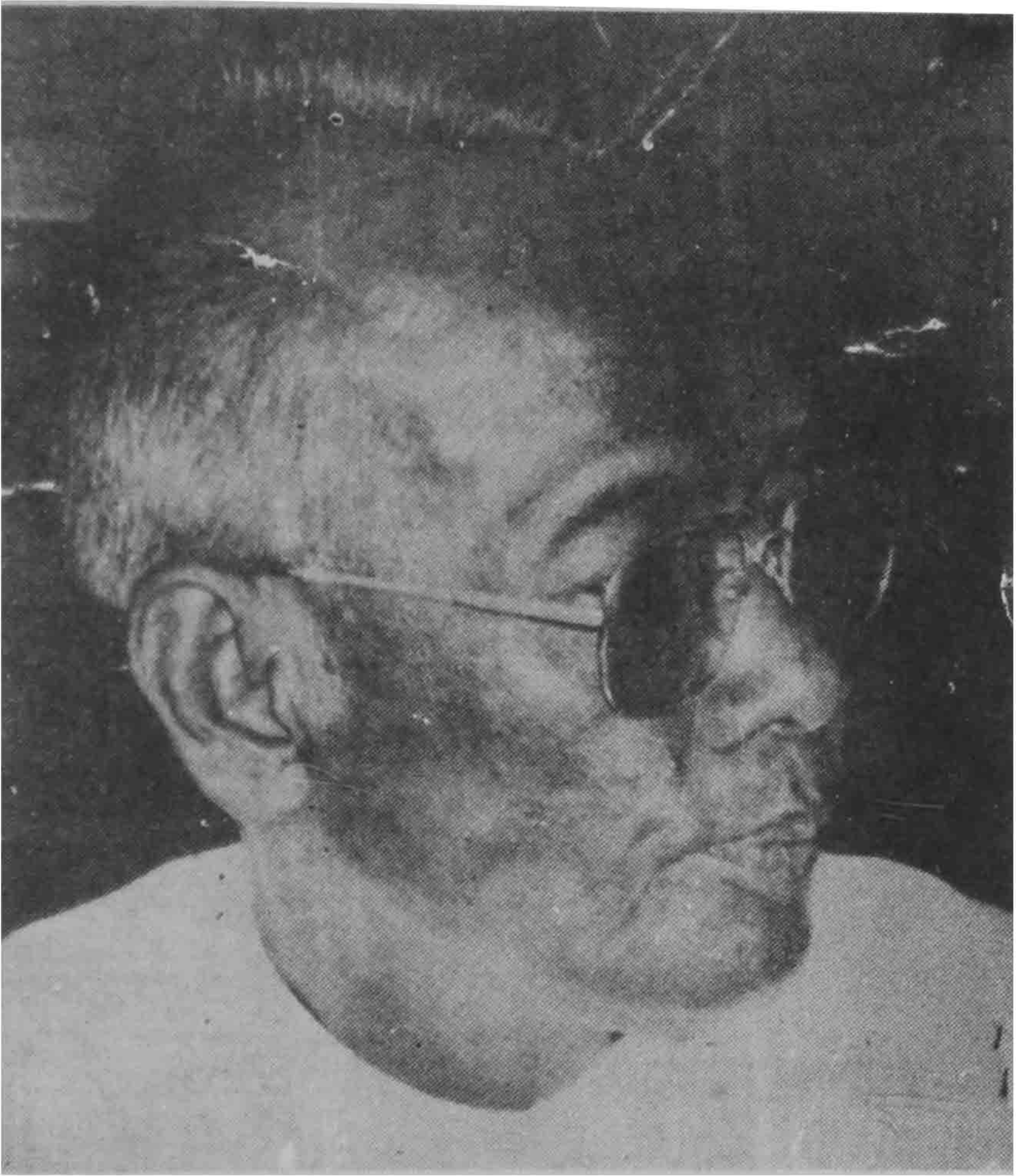
လောကံသားတို့၏ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်
ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်

ဦးရွှေအောင်
သက္ကသိဟဗျောဓိယ(ဝင်သကာ)ဓေတီယဂါထ ဗျောဓိယ
အနီးဂဗျောဓိယ(သီရောပဏီ)မဟာဝိဇ္ဇာ(သက္ကဋ)

တစ်တစ်စွန့်ပုံပုလျှင် ဘဝနောက်နောင် ဆက်တိုင်းကောင်း၏။
သာသနာ ၂၅၃၇ တော် ၁၃၅၅ ၂၃-၁၂-၆၃

ပြုစုသူ ဦးရွှေအောင်

- ▼ ဆရာ-ဒီ ဦးလေးဦးထိန်ဝင်းနဲ့တွေ့ပြီး ဒီစာအုပ်ရေးဖြစ်ပုံလေး၊ စိတ်ကူးဘယ်လိုရတယ်၊ ဦးလေး ဦးထိန်ဝင်းနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်၊ အဲဒါလေး ပြန်ပြောပြပေးပါ။ ဆရာအပိုင်းလေးပေါ့။ ခုနက ဦးလေးဦးထိန်ဝင်းက စီစဉ်သူရဲ့ အပိုင်းလေးပြောပြီးတော့ အခု စာရေးသူရဲ့ အပိုင်းလေးပေါ့။
- ▲ ကျွန်တော်က ဒီစာအုပ်ကိုရေးဖို့ စိတ်ကူးမရှိခဲ့ဘူး၊ ကျွန်တော်ရေးချင်တာက ဘုန်းကြီးတွေအပိုင်း။ သခင်ထိန်ဝင်း

က ဗုဒ္ဓဝင်ရေးခိုင်းတော့ ကျွန်တော်ကလည်း သဘောပေါက်
တယ်။ ဘုန်းကြီးပိုင်းကနေ လူပိုင်းရောက်သွားတာပေါ့။ မြန်မာ
နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ပြောတယ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုပြီး
ဗုဒ္ဓဘာသာစိတ်ဓာတ်လည်း မရှိဘူး။ ဥပမာ-လှူကြတယ်၊ တမ်း
ကြကယ်ဆိုတာက လိုချင်ကာအဓိက ဖြစ်နေတယ်။ ဝါဏီဇူဝါဒ
ပေါ့လေ၊ ရင်းတယ်၊ အရင်းတည်တယ်၊ အမြတ်လိုချင်တယ်၊
ဒါပဲ။ အလှူဒါနကို အရင်းတည်ပြီး အကျိုးကိုမျှော်တယ်။ ဘာဖြစ်
ရပါလိမ့်။ ညာဖြစ်ရပါလိမ့်။ သူ့ရည်ရွယ်ချက် ဒါပဲ။
ဒါလောက်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်ခင်ကလည်း ဒါမျိုးတွေ
ကတော့ ရှိနေတာပဲ၊ မဟုတ်ဘူးလား။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အယူ
အဆမှ မဟုတ်ဘဲ၊ သံသရာရဲ့ဝါဒ၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဝါဒ
ဆိုတာက မုတ္တမာ၊ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတဲ့သဘော ရှိတာပဲ။
နော်-ဘာကိုမှ မတွယ်တာ မမက်မောပဲနဲ့ပေါ့လေ။ အဲ-
ခင်ဗျားကို ကူညီချင်တယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားဆီက ဘာမှ မျှော်ကိုးတဲ့
ဥစ္စာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ သက်သက်ကူညီချင်လို့ ကူညီလိုက်တယ်။
ဒီသဘောလေး။ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲလိုက်တဲ့ သဘောလေး၊ သခင်
ထိန်ဝင်းကလည်း အဲဒီဗုဒ္ဓဝင်ပေါ့။ ဗုဒ္ဓဝင်ဆိုတော့ အထူးပြောဖို့
မလိုတော့ဘူး၊ ဇာတ်လိုက်က သိဒ္ဓတ္ထကိုး။ သိဒ္ဓတ္ထဆိုတာက
ဘာကိုမှ မျှော်လင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ မဟုတ်ဘဲ။ သုမေဓာရှင်ရသေ့ဘဝ
ကစပြီး သူလိုချင်ရင် အဲဒီကတည်းက နိဗ္ဗာန်ရခဲ့နိုင်တာကိုး။
အဲ-အများအကျိုးဆိုတော့ သူလိုစိတ်ထားမျိုး တို့မြန်မာနိုင်ငံမှာ

ဘတ်နိုင်သလောက် မွေးကြမယ်ဆိုရင်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ
ဟာ ပြန်ထူနိုင်စရာ အကြောင်းရှိ တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအပိုင်းကို
“ကဲ-ဒါဖြင့်ရင် အဘရယ် ရေးတာပေါ့” ဆိုပြီးတော့ ကျွန်တော်
ရေးဖြစ်လိုက်တာ။ ယောက်ျားကောင်းမှန်ရင်ဖြင့် အများအတွက်
အနစ်နာခံတဲ့ စိတ်ကတော့ ရှိကိုရှိရမယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာလေ။
မြတ်ဖွာဘုရားကို စံနမူနာထားပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းကို
ကျွန်တော်လျှောက်ကြည့်တယ်။ ရှေးခေတ်ကလူတွေက မလုပ်ခဲ့
ဘူးလားဆိုတော့ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ လုပ်ခဲ့ပြီးတော့ အခွင့်အရေး
ရလာတဲ့အခါကျရင် အခွင့်အရေးကျတော့ မစွန့်လွှတ်နိုင်ဘူး။
လုပ်ငန်းကျတော့ စွန့်လွှတ်နိုင်တဲ့စိတ်ရှိတယ်။ အခွင့်အရေးကျ
တော့ မစွန့်လွှတ်နိုင်တော့ဘူး။

အဲဒါကြောင့်ပင်လျှင် အခုကျွန်တော်တို့လုပ်ကြတယ်။
ကိုင်ကြတယ်။ ဟာ-ငါက ဘယ်လောက် အနစ်နာခံခဲ့တာ။
အခွင့်အရေး ရစရာရှိရင် ငါကရ,ရမယ်။ ပြိုင်လာတာ။ မုတ္တ
စာဂသဘောမျိုး မဟုတ်တော့ဘူးလေ။ နဂိုတုန်းက အခွင့်အရေး
မပေါ်ခင်တုန်းက စွန့်တယ်၊ ဟုတ်တယ်-အသက်ကို စွန့်တယ်၊
စည်းစိမ်ကို စွန့်တယ်-နော်။ စွန့်နိုင်ပါတယ်။ အဲ အခွင့်အရေး
ပေါ်လာတော့ အဲဒီအခွင့်အရေးကို မစွန့်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကြောင့်
မို့လို့ ခု ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံဖြစ်ရဲ့
သားနဲ့ ကျွန်တော်ပြောတဲ့ တိုးတက်မှုဆိုတာက ရုပ်ဝတ္ထုတွေ
ဘာတွေပေါများတာ။ ဒါတွေ မဆိုလိုပါဘူး။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

လေးတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ ဒီဒုစရိုက်တွေကင်းသွားရင် ဒုစရိုက်
တရားတွေနဲ့ ဝေးသွားရင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ပျော်
မွေ့စရာကောင်းမယ်။ ကမ္ဘာနဲ့ယှဉ်ပြီး နေထိုင်နိုင်မယ်၊ အဲဒီ
အမြင်နဲ့ ရေးမိတဲ့အပိုင်းပါ။

▼ အခု-ဆရာ ဒီစာအုပ်ကိုရေးတဲ့အခါကျတော့ အချိန်
ကာလအားဖြင့် ဘယ်လောက်ကြာခဲ့ပါသလဲ။ ခန့်မှန်းချေပေါ့။

▲ တစ်နှစ်ကျော်ကျော်ကြာတယ်။

▼ ဆရာ ဒီ-ဓမ္မပဒ ယမကဝဂ်ရေးတုန်းက ရည်ရွယ်ချက်
လေးလည်း .....

▲ အဲဒီဓမ္မပဒလည်း မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ စစ်စစ်
ဖြစ်အောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ပဲ ရေးတာပဲ။ ထေရဝါဒ
အုတ်မြစ်ပေါ့လေ။ ကျွန်တော်က တွက်တာက လောကရေးရာ
အဖြာဖြာပေါ့ဗျာ။ ပညာရေးရှိတယ်၊ စီးပွားရေးရှိတယ်၊ နိုင်ငံရေး
ရှိတယ်၊ ဘာသာရေးရှိတယ်။ ရေးရာအဖြာဖြာတွေမှာ အခြေခံ
အုတ်မြစ်ဟာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပေါ့။ ဒါကို အခြေခံထားပြီး
တော့ လုပ်မှပဲ လုပ်ငန်းက မှန်မယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ရင်လဲ
ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကို အခြေခံထားပြီး စီးပွားရေးကို အပေါ်ယံထား။
နောက်ဆုံး စစ်တိုက်တာတောင်မှ တိုက်လေ၊ ဒီကိုယ်ကျင့်ကို
အခြေခံထား။ ဒီဥစ္စာကို အခြေခံမထားသမျှတော့ ဘာလုပ်လုပ်
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်ဘူး။

▼ ဆရာ အခု ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်စာအုပ် နိဒါန်းပိုင်းမှာ တစ်ခု
တွေ့ရပါတယ်။ အမြင်တူ အကျင့်တူဆိုတဲ့ကိစ္စ “အမြင်တူမှ
အကျင့်တူ မယ်။ တစ်သွေးတစ်သံ၊ တစ်မိန့်ဖြစ်မယ်။ ဒါမှသာ
ကျစ်လျစ်ခိုင်မာတဲ့ စည်းလုံးရေးဖြစ်မယ်” ဆိုတာ။ အဲဒီ
တစ်သွေး၊ တစ်သံ၊ တစ်မိန့်ဆိုတာကို နိုင်ငံတချို့ ကျော်ဖြတ်
ခဲ့ကြဖူးတယ်။

အခုအချိန်ကျတော့ Pluralism ဗဟုဝါဒ ဖြစ်လာတယ်။
အမြင်အယူအဆ အမျိုးမျိုးယှဉ်တွဲနေထိုင် သည်းခံနိုင်တဲ့ ယဉ်
ကျေးမှု၊ ဒီဘက်ပိုင်းမှာ ပိုပြီး ခေတ်စားလာတယ်။ နိုင်ငံအတော်
တော်များများလည်း ဒီယဉ်ကျေးမှုကို လက်ခံသုံးစွဲလာကြတယ်။
အဲဒီတော့ အမြင်တူ အကျင့်တူလို့ ပြောတဲ့အခါ ဆရာရည်
ရွယ်တဲ့သဘောကို သိပါရစေ။

▲ ကောင်းတယ်၊ ဒါမေးစရာပဲ။ မေးထိုက်ပါတယ်။ ကျွန်
တော်က ဘာသာရေးကို ဦးတည်ပြီး ပြောလိုက်တာကိုး။ ဗုဒ္ဓ
အလိုကျ လောကကောင်းကျိုးကို ဆောင်ရွက်ကြတဲ့နေရာမှာ
ယေဘုယျ လမ်းကြောင်းတူတာကို ဆိုချင်တာ။ အများအကျိုး
အတွက်ဆိုတာ အမြင်တူတာပေါ့။ ကိုယ်ကျိုးခွန်ရမယ်၊ အနစ်
နာခံရမယ်ဆိုတာ အကျင့်တူတာပေါ့။ ကျွန်တော်ပြောချင်တဲ့
အမြင်အကျင့်တူခြင်းဆိုတာ ဒါကို ပြောတာပါ။ ဒါဆိုရင်
အားကောင်းတဲ့စည်းလုံးမှုဖြစ်တယ်။ ဒီလိုစည်းလုံးမှုမျိုးနဲ့ ပုဂံ
သားတွေဟာ နိုင်ငံအကျိုး စီးပွားအတွက် လုပ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒီလိုစည်းလုံးမှုမျိုးနဲ့ ဗုဒ္ဓခေတ် သံဃာအဖွဲ့အစည်းဟာ လောက အကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တိုးတက်ငြိမ်းချမ်းစေချင်သူတွေဟာ တဏှာကို မြင်အောင် ကြည့်ကြရလိမ့်မယ်။ မြင်ပြီဆိုရင် ပယ် သတ်နိုင်အောင် ကျင့်ရလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်ရဲ့ အမြင်နဲ့ အကျင့်ပဲ။ တဏှာကိုမြင်အောင် ကြည့်ဖို့ကလည်း သိပ်တော့ မလွယ်ဘူး။ အဝိဇ္ဇာက ဖုံးထားတာကိုး။ တဏှာနဲ့ ပတ်သက်လာရင် အဝိဇ္ဇာက ဖုံးလည်းဖုံး ဖော်လည်းဖော်တယ်။ ဖုံးတယ်ဆိုတာ-တဏှာကို အဓမ္မအဖြစ် မမြင်ရအောင် ဖုံးတာ၊ ဖော်တယ်ဆိုတာ-တဏှာကို ဓမ္မအဖြစ် ဝင်ရအောင်ဖော်တာ။

လောကမှာ အဝိဇ္ဇာကြောင့် မိသာစုဝါဒဟာ ဝါဒကောင်း အနေနဲ့ ထွန်းကားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ပဒေသရာဇ်စနစ်အဖြစ် တဏှာရဲ့ သရုပ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ပျက်သုဉ်းသွားရတယ်။ နောက်-အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပဲ အမျိုးသားရေးဝါဒဟာလည်း ကောင်း သော ဝါဒအနေနဲ့ ထွန်းကားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် နာဇီဖက်ဆစ် အဖြစ် တဏှာရဲ့ သရုပ်ပေါ်လာတဲ့အခါ နာဇီစနစ်ပျက်သုဉ်း သွားရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သမိုင်းဆိုတာ လောကမှာ အဝိဇ္ဇာ လွှမ်းနိုင်တဲ့အခါမှာသာ လိမ်လို့ရတာ။ တစ်နေ့ ဝိဇ္ဇာ ရောက် လာတဲ့အခါ သမိုင်းမှာ လိမ်ညာမှုဟူသမျှ အမှန်အတိုင်း ပေါ် ပေါက်မြဲပဲ။

ဆိုချင်တာကတော့ လောကအကျိုး၊ အများအကျိုး

အတွက် ကိုယ်ကျိုးမဖက် အနစ်နာခံချင်စိတ်တွေ ထွန်းကား
လာကြရင် အဲဒီလို အမြင်အကျင့်တွေ တူကြရင် လောကကြီး
ကောင်းမယ်။ ကျွန်တော်ဒါကို ပြောချင်တာပါ။

▼ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ရဲ့ ဖြတ်သန်းမှုထဲမှာပေါ့ဆရာရယ်။ အမြင်
မတူ အယူအဆ မတူသူတွေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်
ဟာ အလွန်တရာ သဘောထားကြီးတော်မူတာကို တွေ့ရပါ
တယ်။ ကိုယ်နဲ့မတူသူအပေါ် နှိမ်ပြောဆိုခြင်းလည်း မရှိဘူး။
စိတ္တသူကြွယ်နဲ့ သိဟ စစ်သူကြီးတို့ကို ပြောတဲ့စကားဟာ
အံ့ဩကြည်ညိုစရာကြီးပဲနော်ဆရာ။ တစ်ဖက်သားကို ဆွဲဆောင်
စည်းရုံးရာမှာလည်း တန်ခိုးပြပြီး ဆွဲဆောင်တာမျိုးတွေ လက်
မခံဘူး။ လာပြီးဆဲတဲ့ ဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားကိုတောင် မဆဲရဘူး
လို့ မဟန့်တားဘူး။

▲ မြတ်စွာဘုရားဟာ အဓမ္မနည်း မသုံးဘူးဗျ။ ဗုဒ္ဓစကား
တစ်ခွန်းရှိတယ်။ “ငါဟာ လောကနဲ့ ဘယ်တော့မှ မငြင်းခုံ၊
လောက,ကသာ ငါနဲ့ ငြင်းခုံတယ်” တဲ့။ ဗုဒ္ဓအတွက်တော့
အားလုံးဟာ ကရုဏာထားရမယ့် ဝေနေယျ သတ္တဝါတွေချည်း
ပဲလေ။

မြတ်စွာဘုရားက သစ္စာလေးပါးဟာ သူ့ကိုယ်ပိုင်ဝါဒ
မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ အမှန်ကတော့ ဝါဒလို့ကို ပြောရတာ ခက်
တယ်။ အရှိတရားတွေကိုး၊ ဟိုး-ဘုရားဆက်ဆက် ရှေးဘုရား
တွေ လက်ထက်ကတည်းက တွေ့ရှိ ဟောကြားလာကြတဲ့

တရားပါပဲတဲ့။ သူ့ကိုယ်တိုင် အသစ်အဆန်း ဝါဒတစ်ရပ်အနေနဲ့ ထူထောင်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ သစ္စာလေးပါးဆိုတာ ရှိပြီးသားတွေ ပါတဲ့။ တွေ့တဲ့သူက ဖော်ထုတ်လိုက်တာပါပဲတဲ့။ ကဲ-စွဲလမ်းမှု နယ်ပယ်မှာ အဆိုးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဝါဒစွဲဆိုတာ ဗုဒ္ဓမှာ ရှိရဲ့လားဗျာ။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓစိတ်ဓာတ်၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်ကျင့်ပါပဲ။

